Gemeente Maastricht

Raadsvergadering	
Onderwerp	Overlegrecht Raad over het jaarverslag 2014 & begroting 2016 van de Stichting kom Leren
Registratienummer	2015-40082
Collegevergadering	24-11-2015
Portefeuillehouder	Wethouder Damsma
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	JJAM Wintraecken 043-350 5462 hans.wintraecken@maastricht.nl
Bijlagen	jaarverslag 2014 begroting 2016
Ter inzage in raadsportefeuille	jaarverslag 2014 begroting 2016

Peilingvoorstel

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De Raad wordt door de Stichting Kom Leren gevraagd of de Raad gebruik wil maken van het overlegrecht over het jaarverslag 2014 en de begroting 2016 van de Stichting.

De statuten van de Stichting kom Leren bepalen dat het schoolbestuur de jaarstukken niet vaststelt dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waarin een openbare school van haar is gelegen, in de gelegenheid is gesteld om daarover overleg met het bestuur te voeren.

Ondanks dat de Stichting kom Leren 2014 met een tekort van € 375.391 afsloot en een tekort raamt over 2016 van € 590.000, voerde en voert de Stichting kom Leren een betrouwbaar en stabiel financieel beleid. De meerjarenbegroting toont aan dat in 2019 weer op een positief resultaat wordt gerekend. Dit beleid waarborgt binnen de stichting kom Leren de continuïteit van het onderwijs-proces voor zover het openbaar onderwijs betreft.

Peilpunten

Op 2 september 2015 heeft de Raad overleg gevoerd over de begroting 2015 met de Stichting kom Leren. Daarbij is aangegeven, dat zodra het jaarverslag 2014 en de begroting 2016 van kom Leren aan de Raad worden voorgelegd, de raad gebruik wil maken van haar overlegrecht.

1. De raad in de gelegenheid stellen om gebruik te kunnen maken van haar overlegrecht met kom Leren aangaande de positie van het Openbaar Onderwijs in Maastricht

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Conform artikel 17 van de Wet op het Primair Onderwijs bepaalt artikel 15 leden 4 en 10 van de statuten van de Stichting jong Leren, dat het schoolbestuur de jaarstukken niet vaststelt dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waarin de openbare school is gelegen, in de gelegenheid is gesteld om daarover overleg met het bestuur te voeren.

Op 2 september 2015 heeft u van het overlegrecht gebruik gemaakt om met kom Leren van gedachten te wisselen over de begroting 2015 van genoemde stichting. De stichting kom Leren zegde toe om de begroting in vervolg tijdig aan uw Raad voor te leggen. Met de begroting 2016 wordt nu ook het jaarverslag 2014 aan uw Raad voorgelegd.

De Raad wordt er op gewezen dat U slechts het overlegrecht over de jaarstukken heeft en dus geen goedkeuringsrecht. De financiële situatie van jong Leren dient vooral bekeken te worden vanuit het wettelijke gegeven dat er in de gemeente voldoende openbaar onderwijs wordt gegeven en of de financiële situatie van het schoolbestuur de continuïteit van het onderwijsproces voor zover het het openbaar onderwijs betreft, waarborgt.

2. Gewenste situatie.

De voorliggende jaarrekening 2014 van de Stichting kom Leren -inclusief een gewaarmerkte accountantsverklaring- is opgebouwd uit de resultaten van 24 door de Stichting kom Leren bestuurde scholen waarvan er 9 in Maastricht zijn gevestigd: 6 openbare en 3 algemeen bijzondere scholen.

Jaarverslag 2014

De Stichting kom Leren legt door middel van het jaarverslag verantwoording af over het door haar gevoerde financieel én inhoudelijk beleid over 2014. Niet alleen wordt de financiële situatie van de Stichting inzichtelijk gemaakt maar ook de relatie tussen de financiën en het beleid wordt verduide-

Peilingvoorstel

lijkt. Behalve dat het schoolbestuur verantwoording aflegt aan de overheid over de rechtmatige besteding van de ontvangen rijksgelden, wordt het gevoerde beleid ook verantwoord naar ouders, personeel en andere belanghebbenden zoals uw Raad.
De analyse van de jaarstukken is gebaseerd op een beeld op hoofdlijnen met als uitgangspunt of de financiële situatie van het schoolbestuur de continuïteit van het openbaar onderwijs kan waarborgen. De door het schoolbestuur gemaakte keuzes worden niet ter beoordeling aan de Raad voorgelegd omdat deze 'des schoolbestuurs' zijn.

Ten opzichte van 2013 telde kom Leren op 1 oktober 2014 168 leerlingen minder (-/-4,2%).
Vuistregel is dat 1% minder leerlingen gelijk staat aan € 135.000. Een terugval van 4,2% minder leerlingen staat dus gelijk aan € 567.000 minder inkomsten.
2014 werd uiteindelijk afgesloten met een tekort van € 375.391.

Lettende op kengetallen zoals solvabiliteit, weerstandsvermogen, liquiditeit, en kapitaalsfactor, kan niet anders dan vastgesteld worden dat de financiële situatie van de Stichting jong Leren solide is. Over het jaarverslag is een accountantsverklaring afgegeven.

Inmiddels heeft het College van Bestuur van de Stichting kom Leren een plan van aanpak opgesteld voor het terugdringing van de kosten, dat inmiddels door de Raad van Toezicht is goedgekeurd.
De ingrepen treffen niet alleen het uitgavenpatroon maar er wordt ook intern ingegrepen door het tot stand brengen van een duidelijke financiële beleidsstructuur. Kom Leren meldt dat de komende jaren doorgegaan wordt met het doorzetten van de bezuinigingsoperatie, inclusief het structureel terugdringen van de personele last. Indien het natuurlijke verloop onvoldoende is om dit doel te bereiken zijn gedwongen ontslagen onvermijdelijk.
Tot slot wordt nog opgemerkt dat in het jaarverslag in ruime mate aandacht wordt besteed aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs en de stichting kom Leren hiermee voldoet aan de wettelijke voorwaarden.

Begroting 2016

Stichting kom Leren begroot over 2016 een negatief resultaat van € 589.832 (- € 757.699 over 2015). Opmerkelijk is dat er sprake is van slechts een lichte terugloop van leerlingenaantallen, - 34 leerlingen ten opzichte van 2014. De teruggang wordt namelijk gemaskeerd door de opvang van de asielzoekerskinderen, op de teldatum 1 oktober 2015 waren dat er 89. Dat aantal kan sterk

fluctueren en de inkomsten zijn dan ook niet zeker. Voor deze 89 leerlingen krijgt kom Leren pas vanaf 1-8-2016 structureel personele inkomsten. Worden de asielzoekersleerlingen buiten beschouwing gelaten dan is de nominale teruggang 123 leerlingen. De stichting kom Leren verwacht dat de dalende trend doorzet en dat er nu alleen sprake is van een eenmalige 'opleving'. In het meerjarenperspectief blijft de Stichting kom Leren rekening houden met een gemiddelde daling van 5% per jaar, waarmee de trend van de afgelopen jaren wordt gevolgd. Zoals eerder gezegd maskeren de asielzoekerskinderen in ieder geval dit jaar de trendlijn.

Verder valt in de begroting post 9 - overige baten - op met een verschil tussen realisatie 2014 (€ 674.911) en begroting 2016 (€ 20.000). Kom Leren geeft aan dat het jaar 2014 afweek van de voorgaande jaren omdat in 2014 alle inkomsten uit het herfstakkoord met de rijksoverheid aan het einde van het jaar binnen kwamen, te laat om er nog iets mee te doen. Deze extra inkomsten kwamen dus volledig als baten in de exploitatie 2014 terecht, maar waren dus eenmalig.

In de voorliggende begroting is tevens een meerjarenbegroting tot en met 2019 opgenomen. Dit overzicht laat zien dat in 2019 weer een positief resultaat wordt verwacht. De huidige reserves van Stichting kom Leren zijn voldoende hoog waardoor er momenteel geen twijfels zijn over het voortbestaan van Stichting kom Leren en daarmee ook over het waarborgen van het openbaar onderwijs in gemeente Maastricht.

3. Argumenten.

Gelet op een aantal kengetallen waaronder de reserves, kan niet anders dan vastgesteld worden dat de financiële situatie van de stichting kom Leren solide is en de continuïteit van het openbare onderwijs op basis van de overgelegde stukken, gewaarborgd is.

4. Alternatieven.

N.v.t.

5. Financiën.

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

6. Vervolg.

Het schoolbestuur wordt schriftelijk over het Raadsbesluit geïnformeerd.

7. Participatie

Jaarlijks vraagt de Stichting kom Leren de Raad of men gebruik wil maken van het overlegrecht over het jaarverslag en begroting.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,	De Burgemeester,
P.J. Buijtels.	J.T. Penn-te Strake.

Peilingvoorstel

Stichting kom Leren
te Maastricht

JAARVERSLAG 2014

Stichting kom Leren
Oranjeplein 201
6224 KV Maastricht

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

INHOUDSOPGAVE

		PAGINA
A	**BESTUURSVERSLAG**	
	Bestuursverslag	1
	Financiële positie	36
	Resultaat	37
	Kengetallen	38
B	**JAARREKENING**	
B1	**Grondslagen voor de jaarrekening**	39
B2	**Balans per 31 december 2014**	42
B3	**Staat van baten en lasten 2014**	44
B4	**Kasstroomoverzicht 2014**	45
B5	**Toelichting op de onderscheiden posten van de balans**	
1.1	Immateriële vaste activa	
1.2	Materiële vaste activa	46
1.3	Financiële vaste activa	46
1.4	Voorraden	
1.5	Vorderingen	47
1.6	Effecten	47
1.7	Liquide middelen	47
2.1	Eigen vermogen	48
2.2	Voorzieningen	48
2.3	Langlopende schulden	
2.4	Kortlopende schulden	49
	Model G doelsubsidies OC&W	50
B6	**Niet uit de balans blijkende verplichtingen**	51
B7	**Overzicht verbonden partijen**	52
B8	**Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten**	
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	53
3.2	Overige overheidsbijdragen	53
3.5	Overige baten	53
4.1	Personele lasten	54
4.2	Afschrijvingslasten	54
4.3	Huisvestingslasten	54
4.4	Overige instellingslasten	55
4.4	Leermiddelen	55
5	Financiële baten en lasten	55
6	Buitengewone bedrijfsvoering	
	WNT	56
C	**OVERIGE GEGEVENS**	
C1	**Controleverklaring**	57
C2	**(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten**	59
C3	**Gebeurtenissen na balansdatum**	60
	BIJLAGE(N)	
D1	**Gegevens over de rechtspersoon**	61

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Jaarverslag 2014

Stichting kom Leren

Mei 2015

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Voorwoord Raad van Toezicht

Het was een belangrijke datum, die 1ste januari 2014. Op die datum was namelijk de officiële fusie tussen Stichting jong Leren en Stichting Katholiek Onderwijs Mergelland een feit.
Aan die fusie waren twee intensieve jaren van voorbereiding vooraf gegaan, maar na de goedkeuring van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, de afzonderlijke besturen, de gemeenten en de afzonderlijke GMR-en, was daar dan eindelijk de geboorte van Stichting kom Leren. En nu was het tijd voor het echte werk! Hadden de Raad van Toezicht (RvT i.o.) en het College van Bestuur (CvB i.o.) al veel zaken in gang gezet, deze moesten per 1 januari 2014 geëffectueerd worden in de nodige goedkeurings-, advies- en uitvoeringsprocedures.

Als we in vogelvlucht de agenda's van de Raad van Toezichtvergaderingen, de Remuneratiecommissie en de Financiële Commissie in 2014 bekijken, dan komen we tot een indrukwekkend overzicht aan onderwerpen dat de revue is gepasseerd. Een kleine bloemlezing:

- Het vaststellen van het reglement van de RvT;
- Het vaststellen van het reglement CvB;
- Het vaststellen van de bezoldiging van RvT en CvB (waarbij de adviezen van de VTOI zijn opgevolgd);
- Reglement GMR en kennismaking met de GMR, waarbij is afgesproken dat we minimaal twee gezamenlijke bijeenkomsten per jaar houden;
- Ontwikkelingsvisie huisvestingsbeleid, waarbij de RO-groep vanuit de gemeente (die een integraal huisvestingsplan tot stand wil brengen) twee maal is geconsulteerd;
- Het tot stand brengen van een gezamenlijke begroting werd in gang gezet en de beleidsnotitie Financiën heeft veel aandacht gekregen;
- Het Strategisch Beleid van de Stichting kom Leren werd onder begeleiding van een externe adviseur in gang gezet;
- RvT en CvB deelden de management- en financiële rapportages met elkaar;
- De rapportage Personeelsbeleid voor de komende jaren werd door de RvT van commentaar voorzien

Als we ons even beperken tot de primaire taak die Stichting kom Leren heeft, dan is dat het verzorgen van goed onderwijs waarbij iedere leerling zich optimaal kan ontwikkelen. De Raad van Toezicht heeft als verantwoordelijkheid om de stichting kritisch bij de uitvoering van deze taak te volgen. En die verantwoordelijkheid heeft de RvT heel serieus genomen. We hebben naar eer en geweten alle processen nauwlettend gemonitord en de monitorrapportages over de onderwijsresultaten, de behandeling van leerlingen en door het inspectieverslag tot in de details tot ons genomen en beoordeeld.

Om ons zo goed mogelijk toe te rusten en te bekwamen in de uitvoering van onze rol, hebben we als Raad van Toezicht onder leiding van de heer Jack Gerards, directeur van het bureau Bestuurlijk Advies van de Vereniging Toezichthouders Onderwijs Instellingen (VTOI) een aantal verdiepingsbijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten werden we uitvoerig geïnformeerd over thema's als "Functioneren in de Raad van Toezicht" en "Educational Governance". Daarnaast hebben de leden van de RvT deelgenomen aan diverse andere themabijeenkomsten van de VTOI.
Uiteraard hebben we ook heel goed gekeken naar hoe we de zaken hebben aangepakt. Doen we de goede dingen en doen we de dingen goed? Daartoe hebben we een zelfevaluatie bijeenkomst belegd, waaruit een aantal aandachts- en verbeterpunten naar voren is gekomen. Deze punten werden (en worden!) tijdens de volgende evaluaties op de agenda gezet, zodat we voortdurend de vinger aan de pols houden daar waar het gaat om het eigen functioneren.

De Remuneratiecommissie heeft met de leden van het CvB functioneringsgesprekken gevoerd en concrete voortgangsafspraken gemaakt aan de hand van de diverse aandachtspunten die tijdens deze gesprekken naar voren zijn gekomen. De Financiële Commissie heeft met het CvB en meer specifiek met de portefeuillehouder, gespard aangaande de begroting. Vanzelfsprekend zijn hierbij ook het financiële beleid als geheel, de taak van de Audit en Control directeur en de Planning en Control cyclus aan de orde gekomen. De Commissie Onderwijs heeft met de portefeuillehouder en desbetreffende beleidsmedewerker gespard over de inhoud van de

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

rapportage met betrekking tot de opbrengsten en de kwaliteit van het onderwijsproces. Daarnaast werd nog een aparte sessie belegd over de onderwerpen externe en interne audit.

Een van de meest in het oog springende zaken in het afgelopen jaar, heeft alles te maken met de zorgelijke ontwikkelingen voor wat betreft de dalende leerlingenaantallen. Die dalende trend, met als mogelijk gevolg het sluiten en/of het verplaatsen en samenvoegen van scholen, is in iedere RvT vergadering aan de orde geweest. De communicatie naar de verschillende betrokken geledingen (met name naar de ouders!), heeft daarbij voor de Raad van Toezicht en het CvB voortdurend de hoogste prioriteit gehad.

Concluderend mag ik stellen dat de RvT van Stichting kom Leren niet alleen haar rol van werkgever en toezichthouder, maar ook haar rol als adviseur en sparringpartner in deze opstartfase met veel zorg en toewijding heeft vervuld.

We zijn als RvT met recht trots op wat we tot nu toe met zijn allen bereikt hebben. Vanaf deze plaats willen we de hele organisatie en alle externe partners van harte bedanken voor ieders bijdrage. Ons gezamenlijke doel – het welbevinden van onze leerlingen die recht hebben op onderwijs waarbij ieders talent optimaal tot uiting kan komen – staat bij iedereen met stip op nummer één. En dat willen we zo houden, niet alleen nu maar ook in de toekomst. Een toekomst die ons de nodige uitdagingen biedt, maar ook ongelooflijk mooie kansen en mogelijkheden. Laten we die kansen grijpen en de toekomst met vertrouwen tegemoet treden!

Namens de Raad van Toezicht
Drs. E.H.A. van Helsland
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting kom Leren

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Voorwoord College van Bestuur

Alweer een jaar op weg met de nieuwe organisatie Stichting kom Leren. Het lijkt wel alsof de nieuwe organisatie al veel langer bestaat, maar de beleving van de tijd haalt je snel in.
Zo'n eerste jaar is wennen. Je referentiekader is (te) vaak de oude stichting waar je vandaan komt, het toekomstige referentiekader willen we anders hebben. Een mooi voorbeeld daarvan is ons strategisch beleidsplan. De oude plannen waren ook verouderd, dus het maken van een nieuw strategisch plan was logisch. Maar hoe ziet de nieuwe organisatie eruit? Wat stellen we als doelen/ prioriteiten? Wat betekenen die vervolgens voor de scholen, het personeel, de kinderen en de ouders? En hoe betrekken we eenieder hierbij op een goede wijze?

Alle beleid hebben we tegen het nieuwe licht gehouden. Is dit het nu wat we willen? Maar het betekende ook dat er geen bestaand beleid was. In het afgelopen jaar is veel werk verricht door iedereen die betrokken was bij de organisatie.
Een greep uit de gerealiseerde veertien beleidsstukken: klachtenregeling, handboek passend onderwijs, social media, klokkenluidersregeling, scholing etc.
Vanuit het directieberaad zijn de directeuren stevig betrokken in deze trajecten, de lijnen werden vaak uitgezet door de beleidsmedewerkers van het bestuursbureau, de GMR heeft nogal wat stukken voorbij zien komen en zich coöperatief opgesteld, zonder het kritisch vermogen achterwege te laten.
Met andere woorden een grote pluim voor iedereen die meegewerkt heeft aan alle stappen die we gezet hebben.

Een fusie betekent ook een cultuurverandering. Iedere organisatie kent zijn eigen gewoontes en gebruiken, doet het vaak al jaren zo en dan is het niet altijd even gemakkelijk om de koers te veranderen. Het gaat er niet om of je het dan al die jaren niet goed hebt gedaan, het gaat erom dat we het anders gaan doen. Omdat je vaak nog niet weet hoe anders het gaat worden, betekent dit ook vaker onzekerheid in de nieuwe organisatie, terugverlangen naar vroeger etc.
Normale stuiptrekkingen in een nieuwe organisatie die ook de mensen binnen Stichting kom Leren meegemaakt hebben en soms nog meemaken.

Na een jaar mogen we wel zeggen dat het in ieder geval goed aanvoelt de nieuwe organisatie. Er is vertrouwen in elkaar, er is veel positivisme en respect voor elkaar. En daarbij proberen we ook helder aan te geven hoe het anders zou kunnen. We hebben het eerste jaar erop zitten en vanuit het College van Bestuur kijken we daar met een tevreden blik op terug.

College van Bestuur,
Johan Linckens en Rob Beaumont

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Inhoudsopgave

1. Organisatie	6
2. Missie, visie, doelen, kernactiviteiten	9
3. Onderwijs	11
4. Personeel	14
5. Huisvesting	17
6. Communicatie	18
7. Audit en control	18
8. Financieel beleid	19
8.1 Financiën op balansdatum	19
8.2 Wet goed onderwijs en goed bestuur	26
8.3 Gang van zaken gedurende het verslagjaar	27
8.4 Treasury-verslag	31
8.5 Continuïteitsparagraaf / Toekomstige financiële ontwikkelingen	32

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

1. Organisatie

Stichtingsinformatie

Stichting kom Leren
Oranjeplein 201
6224 KV Maastricht
Telefoon: 043-4100300
E-mail: info@kom-leren.nl
Website: www.kom-leren.nl
Bestuursnummer: 42669
KvK-nummer: 59649097
IBAN: NL69RABO0158442202

Juridische structuur

De Stichting kom Leren is als stichting begin 2014 ontstaan uit een fusie tussen Stichting jong Leren, een organisatie voor openbaar en algemeen bijzonder primair onderwijs in Zuid Limburg, en SKO-Mergelland, een organisatie voor katholiek primair onderwijs in het Heuvelland. Op dat moment telt de stichting 24 basisscholen in de gemeentes Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen en Valkenburg a/d Geul, aan het eind van het verslagjaar nog 22. Stichting kom Leren heeft ongeveer 350 personeelsleden in dienst en biedt onderwijs aan ruim 3700 leerlingen. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59649097.
Stichting kom Leren kent een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. Het College van Bestuur vormt het (dagelijks) bestuur van Stichting kom Leren. Van kracht zijn de geldende wet- en regelgeving, de statuten van de stichting en het reglement van de Raad van Toezicht.

Organisatiestructuur

De Raad van Toezicht bestaat op 31 december 2014 uit 7 leden, inclusief de voorzitter. De vergaderingen van de Raad van Toezicht worden voorbereid door het College van Bestuur in overleg met de voorzitter van de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de verzending van de stukken. Verslaglegging gebeurt door een door de Raad van Toezicht aangewezen persoon.
De Raad van Toezicht werkt met een planning- en control cyclus en een vergaderschema waarin de te behandelen onderwerpen en de data voor het komende jaar zijn opgenomen. Bij de agendavoering zijn de onderwerpen gerubriceerd in informatieve, controlerende, meningsvormende, besluitvormende, goedkeurende of evaluatieve agendapunten. De Raad van Toezicht bestaat op 31 december 2014 uit:

naam	functie
dhr. Emiel van Helsland	voorzitter
dhr. Pascal Breuls	lid
dhr. Paul Vossen	lid
mw. Marian Gans	lid
dhr. Marcel Hukkelhoven	lid
dhr. Harm Mulder	lid
dhr. Erwin Debie	lid

Binnen de Raad van Toezicht is een aantal commissies gevormd:
Onderwijscommissie: mw. M. Gans, dhr. M. Hukkelhoven en dhr. H. Mulder
Remuneratiecommissie: dhr. E. van Helsland en dhr. P. Vossen
Identiteitscommissie: dhr. E. Debie en dhr. P. Breuls
Audit en Control: dhr. E. Debie en dhr. P. Breuls

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Bestuursfilosofie

De Raad van Toezicht is de werkgever van het College van Bestuur en als zodanig eindverantwoordelijk. De remuneratiecommissie bestaande uit de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de leden van het College van Bestuur, conform de hiervoor in de stichting geldende procedure. Het toezicht richt zich op de strategie en het beleid op korte/midden/lange termijn. De Raad van Toezicht toetst beleidsvoornemens en uitkomsten aan de hand van haalbaarheid en realiteit van gestelde doelen, en heeft beslissingsbevoegdheid over beleid zoals geformuleerd in de statuten.

De functies van het toezicht zijn:
1. het bewaken van de doelstelling(en) van de Stichting;
2. het borgen van de waarde van de materiële en immateriële eigendommen van de Stichting;
3. het controleren of het College van Bestuur handelt naar, in en vanuit, het belang van de Stichting;
4. het vragen om verantwoording door het College van Bestuur;
5. het toezien op correcte aanwending van de middelen;
6. het bevorderen dat het College van Bestuur voldoende doordacht en zorgvuldig handelt;
7. het bewaken van maatschappelijke doelen, zelf verkozen of vanwege de overheid.

De Raad van Toezicht fungeert tevens als een klankbord voor het College van Bestuur door mee te denken en door zijn ervaring, kennis en kunde daartoe ter beschikking te stellen. De voorzitter van de Raad van Toezicht fungeert als communicatiepartner voor het College van Bestuur. De relatie tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur wordt versterkt door regelmatig contact tussen de voorzitters van beide organen.

College van Bestuur

De Raad van Toezicht legt de centrale leiding en het dagelijks bestuur van de stichting in handen van het tweekoppige College van Bestuur, dat bestaat uit een voorzitter en een lid. Het College van Bestuur bestaat op 31 december 2014 uit:

naam	functie
dhr. Rob Beaumont	voorzitter
dhr. Johan Linckens	lid

Scholen, directeuren, leerlingenaantallen

De scholen die onder de stichting ressorteren, hebben allen een integrale (cluster-)directeur. Dat wil zeggen dat de directeur verantwoordelijk is voor alle beleidsterreinen en zorg draagt voor afstemming met het College van Bestuur. De directeuren vergaderen op regelmatige basis met elkaar in het Directie Overleg. De scholen met hun directeuren op 31 december 2014 en de leerlingenaantallen op peildatum 1 oktober 2014:

school	directeur	leerlingen
OBS Berg	dhr. Frans Hellenbrand	230
OBS Binnenstad	mw. Desirée Jorissen	223
BS St Brigida	mw. Jessica Schuil	77
OBS Broekhem	dhr. Frans Hellenbrand	115
OBS De Bundeling	mw. Astrid Claessens	153
BS De Cramignon	mw. Marie-José Duijsings	259
OBS Elckerlijc	dhr. Frits van Dijk	181
ABB Fons Olterdissen	dhr. Frits van Dijk	82
BS St Gertrudis *	mw. Jessica Schuil	103
BS Heilig Hart *	dhr. Ruud Rouvroye	0
BS St Joseph	mw. Jessica Schuil	121
BS St Jozef	dhr. Tino Peerboom	69
BS De Keerkring	dhr. Ruud Rouvroye	237
OBS De Kring	dhr. Roel Scholten	193
BS St. Martinus	dhr. Tino Peerboom	185
BS Maurice Rose	mw. Karien Schaffrath	239
ABB Nutsschool	dhr. Peter Houwen	189

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

BS Op de Tien Bunder	mw. Karien Schaffrath	143
OBS De Perroen	mw. Lineke de Kruijf	187
ABB De Poort	dhr. Joop Vinck	158
OBS De Regenboog	dhr. Carlos Veraart	156
OBS De spiegel	dhr. Peter Otermans	188
ABB Tangram	mw. Christel Houwen	244
		3732

(*de leerlingenaantallen van deze scholen zijn 1-8-2014 samengevoegd)

Organogram

In vogelvlucht ziet de organisatie van Stichting kom Leren er als volgt uit:

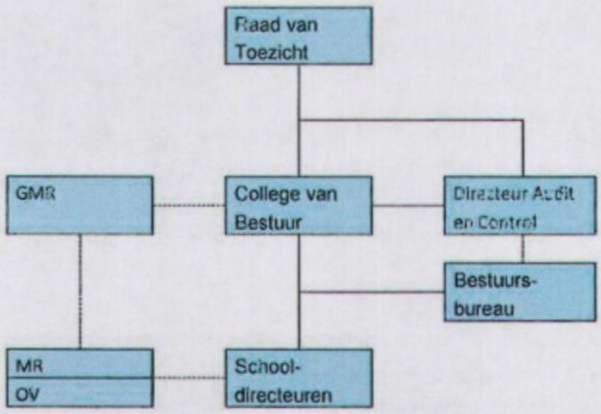

Medezeggenschap

Stichting kom Leren kent een officiële GMR. Deze is door het bevoegd gezag ingesteld ten behoeve van de medezeggenschap van personeel en ouders op school overstijgend niveau. De GMR telt 14 leden. Leden kunnen zich per school verkiesbaar stellen en worden dan gekozen in de GMR.

In de verslagperiode zijn de volgende documenten onderwerp van gesprek geweest in de GMR, en hebben instemming verkregen of zijn voorzien van een positief advies:

Klokkenluidersregeling	26-2-2014
Functiebouwhuis	26-2-2014
Bestuursformatieplan 2014-2015	1-4-2014
Medezeggenschapsstatuut	23-4-2014
GMR Reglement	23-4-2014
Social Media beleid	15-6-2014
Taakbeleid	2-7-2014
Klachtenregeling	2-7-2014
Harmonisatie beleidslijnen financieel beleid	15-10-2014
Vakantieregeling 2015-2016	9-12-2014
Scholingsplan stichting	9-12-2014

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

2. Missie, visie, doelen, kernactiviteiten

Aangezien de stichting per 1 januari 2014 gestart is als nieuwe organisatie en het College van Bestuur snel van start is gegaan met gesprekken met diverse gremia over het strategische beleidsplan van de nieuwe stichting, is in het begin voornamelijk gewerkt vanuit de kennis en ervaring van beide voormalige organisaties in de stad en de heuvelland gemeenten.

Voor de zomervakantie hebben we onze missie/visie voor de nieuwe organisatie vastgesteld die integraal onderdeel uitmaakt van het nieuwe strategisch beleidsplan.

Missie en visie van Stichting kom Leren

Stichting kom Leren biedt onderwijs en opvoeding in een palet van katholieke, openbare en algemeen-bijzondere scholen voor primair onderwijs. Deze scholen zijn te vinden in de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen en Valkenburg.
Bij het uitvoeren van deze maatschappelijke taak richt de organisatie zich naar de volgende uitgangspunten:

WIJ BESCHOUWEN TALENTONTWIKKELING ALS ONZE OPDRACHT
Stichting kom Leren gaat ervan uit dat kinderen voortdurend en op verschillende manieren leren. Het onderwijs wordt zo ingericht dat het daarop inspeelt. De scholen bieden een rijke, boeiende, uitdagende en stimulerende leeromgeving. Het kind, zijn ontwikkelingsmogelijkheden en zijn leerstijlen staan centraal bij het aanbieden van het onderwijs dat het beste past. Het doel is de kinderen, door hun cognitieve, sociaal-emotionele en creatieve talenten te ontwikkelen, te brengen tot evenwichtige persoonlijkheden, die met zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsbesef hun plaats in de samenleving kunnen vinden.

WIJ ZIEN ONDERWIJS ALS MENSENWERK
De school is een mensengemeenschap, waarin mensen gezien en gehoord worden en waar men respectvol met elkaar omgaat. Personeelsleden zijn betrokken bij de kinderen en bij elkaar. Ze zijn bevlogen, bevoegd, bekwaam en onderhouden voortdurend hun professionaliteit. In de school vindt een vanzelfsprekende professionele dialoog met collega's, leidinggevenden, ouders en anderen plaats, zodat ze met en van elkaar kunnen leren. Stichting kom Leren vult het werkgeverschap in vanuit de idee dat de personeelsleden het kapitaal van de organisatie vormen.

WIJ BESCHOUWEN OUDERS ALS ONZE PARTNERS
Stichting kom Leren realiseert zich dat de school een weliswaar belangrijke, maar niet de enige omgeving is die ertoe doet bij de opvoeding en het onderwijs van het kind. De ouders zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. De scholen beschouwen het vanuit hun medeverantwoordelijkheid voor de opvoeding als hun opdracht om met de ouders als partner samen te werken.

WIJ KOESTEREN ONZE VERSCHILLEN EN ZIJN SAMEN STERK
Stichting kom Leren vindt verscheidenheid van haar scholen een groot goed, omdat die aan ouders de mogelijkheid biedt een school te kiezen met een profiel dat aansluit bij hun opvattingen over opvoeding en onderwijs. De samenwerking van onderling verschillende scholen in één organisatie is gericht op het optimaliseren van elkaars kwaliteit van het onderwijs. De organisatie speelt in op verschillen tussen mensen door optimaal gebruik te maken van hun persoonlijke dynamieken.

WIJ ZIJN EEN PROFESSIONELE ORGANISATIE
De scholen zijn professionele organisaties, die onderwijs bieden van een hoge kwaliteit. Ze zoeken voortdurend naar verbetering en innovatie. Ze nemen de verantwoordelijkheid voor hun opdracht, zijn transparant en

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

kunnen en willen verantwoording afleggen over de resultaten die zij boeken. Ze communiceren over wat ze doen en waarom ze dat doen en laten zich daarop aanspreken.

WIJ ZIJN EEN MAATSCHAPPELIJKE ONDERNEMING

Stichting kom Leren en haar scholen staan midden in de samenleving en nemen hun rol in de ontwikkelingen in de regio. Zij gaan welbewust samenwerking aan met de sociale omgeving en met die maatschappelijke organisaties waarmee een meerwaarde voor de kinderen te realiseren is. Het streven bij die samenwerking is een doorgaande pedagogische lijn en een passend ondersteuning om opvoeding en onderwijs in te richten.

Gedurende het eerste jaar van de fusie zijn wij voornamelijk bezig geweest met het afstemmen van beleidsnotities op de nieuwe organisatie of het ontwikkelen van geheel nieuwe beleidsnotities. Het in 2015 vastgestelde strategisch beleid geeft helder richting aan de koers van de organisatie en de daarbij behorende doelen. Daarnaast is altijd sprake van going concern, ontwikkelingen die zich niet laten stoppen of er sprake is van een fusie of niet.

Belangrijkste kernactiviteiten zijn geweest: kwalitatief goed onderwijs, invoering passend onderwijs, heldere blik op de financiële situatie van de stichting, aanpak hoog ziekteverzuim, managen scholenbestand in de organisatie.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

3. Onderwijs

GOED EN PASSEND ONDERWIJS

Onderwijsbeleid heeft in 2014 in het teken gestaan van de voorbereidingen op Passend Onderwijs, en het formuleren van speerpunten voor het strategisch beleidsplan van kom Leren. We zijn gestart met het formuleren van de visie en missie. Hierop is het nieuwe strategische beleid gestoeld.

Er is een handboek ontwikkeld dat sturing geeft aan de concrete invulling van passend onderwijs. Het ondersteuningsplan en de doelstelling van het SWV zijn hiervoor richting gevers. In deze notitie staat kom Leren stil bij de visie en missie op passend onderwijs. Ambities worden vastgesteld, en aangegeven wordt hoe deze vormgeven worden op school- en stichtingsniveau.

Het uitgangspunt is kwalitatief goed onderwijs, dat moet passen binnen de onderwijsbehoeften van kinderen. Aandacht voor talentontwikkeling en het gebruikmaken van krachten van leerlingen is de basis voor ontwikkeling.

Voor de leerlingenzorg betekent dit het uitgangspunt: elk kind is UNIEK, zijn talenten en sterke kanten zijn vliegwiel voor aanleren van nieuw gedrag! We respecteren verschillen op basis van gelijkwaardigheid. Kinderen leren verschillend en dat betekent meer aandacht voor (diversiteit) in werkvormen en meer inspelen op de verschillende leerstijlen. Voor de leerlingenzorg betekent dit een langzame verandering van leerling gericht denken naar het ontwikkelen van het leerkracht handelen. Het gaat om het inzetten van de juiste vaardigheden door de leerkracht, om kinderen goed te kunnen helpen in verschillende situaties, zoals die in de niveaus 1-2-3 nodig zijn en die horen bij: goed onderwijs.

OPBRENGSTEN

Binnen de scholen van Stichting kom Leren wordt er gewerkt met een leerling volgsysteem LOVS, waarin de toetsen voor onder andere technisch en begrijpend lezen, sociaal emotionele ontwikkeling, rekenen en spelling worden geregistreerd.
Alle leerlingen van groep 8 doen mee met de Cito eindtoets. De resultaten van onze scholen zijn te vinden op de websites van de scholen. De resultaten liggen tussen 529,3 en 543,2. De hoogte is sterk afhankelijk van de achtergrond van de leerling en het onderwijs dat hem geboden is.
De inspectie kijkt bij de beoordeling van een school niet alleen naar de eindopbrengsten, maar ook naar de tussenresultaten vergeleken met de landelijk vastgestelde normen op de gebieden taal en rekenen (conform de bepalingen in het inspectiekader). Alle scholen scoren een basisarrangement van de inspectie.

Belangrijk te vermelden hierbij is dat de score op de eindtoets slechts gezien mag worden als één van de vele indicatoren voor de bepaling van de kwaliteit van de school. We moeten er echter voor waken dat toetsresultaten heilig en allesbepalend worden. In onze visie is een kwalitatief goede school een school waarbinnen kinderen een optimaal bij hun talenten en behoeften passend onderwijsaanbod krijgen en er derhalve uit kinderen gehaald wordt wat erin zit. Bij scholen met kleine groepen 8 dient voorzichtig met de uitslag omgegaan te worden, omdat een uitschieter het gemiddelde van de score kan bepalen.

De leeropbrengsten worden binnen kom Leren systematisch geanalyseerd en geëvalueerd op drie niveaus; school, groep en leerling.
Professionalisering van medewerkers, inrichting van schoolgebouwen, keuzes voor leermethoden, aanschaf van systemen en dergelijke worden gedaan met het oog op de verhoging van de leeropbrengsten van leerlingen.
Jaarlijks vindt er een bestuursgesprek plaats tussen de inspectie en het CvB. De inspectie kijkt hierbij of er risico's zijn bij scholen en kent vervolgens de zogenaamde toezichtarrangementen toe. Zoals gezegd hebben alle scholen van stichting kom Leren een basisarrangement.
Hoe scholen hun onderwijs organiseren bepalen zij zelf. Het formeren van plusklassen, geven van les in een buitenlandse taal (Frans, Spaans of Duits), het maken van combinatiegroepen wordt aangepast aan hun visie.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

KIND EN OMGEVING

Vroeg en voorschoolse Educatie(VVE). Doel van VVE is het tijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden, op het vlak van bijvoorbeeld taal of ontwikkeling bij kinderen. Hiervoor is versterking

tussen de verschillende kindpartners, inclusief de school, noodzakelijk. Samen met gemeenten hebben besturen, scholen, peuterspeelzalen en/of kinderopvang vorm gegeven aan het VVE-beleid. Dit vormt de basis voor verdere samenwerking tussen de verschillende kindpartners.
Gemeenten hebben hiervoor afspraken gemaakt over toeleiding, door heldere criteria over deze toeleiding op te nemen in hun VVE-beleid.
In 2013 heeft de onderwijsinspectie het 'Eindrapport bestandsopname voor-en vroegschoolse educatie in Nederland' uitgebracht. De Inspectie was wat betreft onze scholen in het bijzonder tevreden over de condities, de kwaliteit van de uitvoering van het VVE-beleid en de opbrengsten ervan. Aandachtspunt op veel 'VVE-koppels' is de ouderbetrokkenheid. Per koppel (school met peuterspeelzaal en/of met kinderdagopvang) zijn de aandachtspunten verwerkt in de VVE-plannen om zo te kunnen blijven werken aan kwaliteitsverbetering en het ondervangen en terugdringen van ontwikkelachterstanden.
Binnen Maastricht is er bij elke school met een VVE indicatie een zorgbrug georganiseerd.

INTEGRALE KIND CENTRA (IKC's)
Integrale Kind Centra (IKC's) zijn voorzieningen voor kinderen van 0 tot 13 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, te spelen, zich te ontwikkelen en anderen te ontmoeten.
Binnen de mogelijkheden die er in een gebied zijn, streeft kom Leren naar de ontwikkeling van deze IKC's. Voordelen van werken in een IKC houdt in dat op één plek wordt gewerkt aan de ontwikkeling van kinderen, in een doorgaande lijn van 0 tot 13 jaar. Hierbij wordt een pedagogische visie ontwikkeld. Peuterspeelzaal, school en kinderopvang functioneren als één team. Er is onderlinge afstemming en daardoor voor ouders duidelijke structuur en één visie. Ook is er hierdoor meer balans mogelijk tussen enerzijds educatie en anderzijds vrijetijdsbesteding voor kinderen.
In 2014 zijn drie nieuwe gebouwen gerealiseerd waarbinnen dit concept mogelijk is: Ién de Bleuj in Gronsveld (BS Sint Martinus), MFA Margraten (BS Maurice Rose) en BS Op de 10 Bunder in Wijlre.

VERNIEUWEND ONDERWIJS
Binnen de stichting zijn er diverse trajecten, die de moeite waard zijn om te vermelden.

1. Het project STEM-II dat in 2014 is uitgevoerd, had als doel om enerzijds een onderzoekende en ontwerpende leerhouding bij kinderen te stimuleren, en anderzijds om wetenschap en technologie te delen op een laagdrempelige wijze.
2. Cultuureducatie. Alle kom Leren-scholen besteden aandacht aan cultuureducatie vanuit de gemeenschappelijke filosofie dat cultuureducatie onderdeel is van de brede ontwikkeling van kinderen. In het Heuvelland is SIEN en binnen Maastricht is het project Toon je Talent een vliegwiel voor het ontdekken van talent en het leren kennismaken met de verschillende culturele disciplines.
3. Er zijn 2 Cops (community of Practice) binnen OBS De Regenboog en BS Sint Martinus. Hier werken studenten van de Pabo samen met leerkrachten en onderzoeken thematieken, maken een plan van aanpak en voeren dit uit.
4. OBS de Regenboog is dit jaar academische basisschool geworden.
5. Er wordt gewerkt aan een project onderzoekend leren in BS De Keerkring en er wordt volop gesport door kinderen d.m.v. het project sport en bewegen in de gemeente Maastricht.
6. De Nutswereld is een digitaal platform waarin kinderen, ouders en de buurt met elkaar communiceren in een veilige omgeving.
7. Enkele scholen hebben dit kalenderjaar de identificatie training gehad van Human Dynamics. Daarnaast zijn inmiddels een kleine 60 leerkrachten intern opgeleid tot ambassadeur HD. Bijna al onze scholen zijn dan getraind in dit gedachtegoed dat nadrukkelijk past bij omgaan met verschillen.
8. Het traject van meer- en hoogbegaafdheid wordt intensief doorgezet in de nieuwe organisatie d.m.v. plusklassen, Spaanse lessen, het verrijken van lesstof in de eigen groepen.

PRESTATIEBOX
Scholen hebben plannen gemaakt in het kader van relevante ontwikkelingen. Op basis daarvan is de besteding van middelen van de prestatiebox vastgesteld voor cultuureducatie, scholing individueel en in teamverband gericht op opbrengstgericht werken, en projecten als SIEN en Toon Je Talent.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

KLACHTEN
Het begrip klacht is een onduidelijk begrip. Wanneer is sprake van een klacht en wanneer is er sprake van ontevredenheid die uitgesproken wordt maar niet leidt tot een klacht? Scholen filteren zelf of er inderdaad

sprake is van een klacht.

Brieven, mails, telefoontjes die worden ontvangen in het bestuursbureau van Stichting kom Leren, worden genoteerd als zijnde klacht, terwijl dit vaker niet echt het geval is. Door het voeren van een goed gesprek en de partijen met elkaar te verbinden, klaart de lucht vaak op en blijkt het vaak samen opgelost te kunnen worden. Toch beschouwen wij de melding die ouders dan doen als klacht.

Daarnaast kunnen ouders een klacht indienen bij de Landelijke Klachten Commissie (LKC). Zij kunnen dat rechtstreeks doen, zonder daarbij melding van te maken bij betrokken partijen. De LKC stelt ons dan op de hoogte van het gegeven dat men een klacht ontvangen heeft. In de verslagperiode 2014 is géén klacht ingediend in de zin van de officiële klachtenregeling van de Landelijke Klachten Commissie. Er liep nog een klacht van vóór 2014, die is afgehandeld in 2014 omdat de LKC de klacht als niet ontvankelijk heeft verklaard.

Daarnaast zijn er klachten die rechtstreeks bij het College van Bestuur binnen komen, en in goede banen geleid worden. In het verslagjaar 2014 zijn 8 klachten met betrekking tot onvrede van ouders geregistreerd en in behandeling genomen. Alle klachten zijn afgehandeld door de interne contactpersoon klachten, in samenwerking met het CvB.

Daarnaast heeft iedere school een contactpersoon die aangesteld is als klachtenfunctionaris. Hij/zij begeleidt de klagers en tracht een oplossing binnen de school te zoeken. Indien dit leidt tot een positief resultaat, komt de klacht niet meer bij het bestuursbureau.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

4. Personeel

GEMIDDELDE LEEFTIJD (31-12-14)

De gemiddelde leeftijd binnen kom Leren ligt net onder de 50 jaar, waarbij de gemiddelde leeftijd van mannen 3,11 jaar hoger ligt dan die van de vrouwelijke personeelsleden.

Categorie	Leeftijd
Man	52,33
Vrouw	49,22
Totaal	49,79

LEEFTIJDSCATEGORIE, AANTALLEN/FTE'S EN MANNEN/VROUWEN (31-12-14)

In onderstaand overzicht worden de aantallen personeelsleden en fte's per leeftijdscategorie inzichtelijk gemaakt. Ook wordt de verhouding tussen aantallen en fte's mannen en vrouwen weergegeven.
In totaal zijn er 328 personeelsleden in dienst bij Stichting kom Leren, daarvan is 19% man en 81% vrouw.

Categorie	Totaal medw.	Totaal FTE	Aantal mannen	FTE mannen	Aantal vrouwen	FTE vrouwen
<20	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
20 - 25	0	0,0000	0	0,0000	0	0,0000
25 - 30	2	1,6947	0	0,0000	2	1,6947
30 - 35	25	19,4154	2	2,0000	23	17,4154
35 - 40	46	32,9160	9	8,4632	37	24,4528
40 - 45	34	22,8812	2	1,6266	32	21,2546
45 - 50	32	22,8404	6	4,9448	26	17,8956
50 - 55	49	34,4661	11	9,6759	38	24,7902
55 - 60	86	61,8027	12	12,0852	74	49,7175
60 - 65	53	42,2219	18	17,5897	35	24,6322
>65	1	0,1000	0	0,0000	1	0,1000
Totaal	328	238,3384	60	56,3854	268	181,9530

LEEFTIJDSOPBOUW (31-12-14)

De gedetailleerde leeftijdsopbouw ziet er als volgt uit:

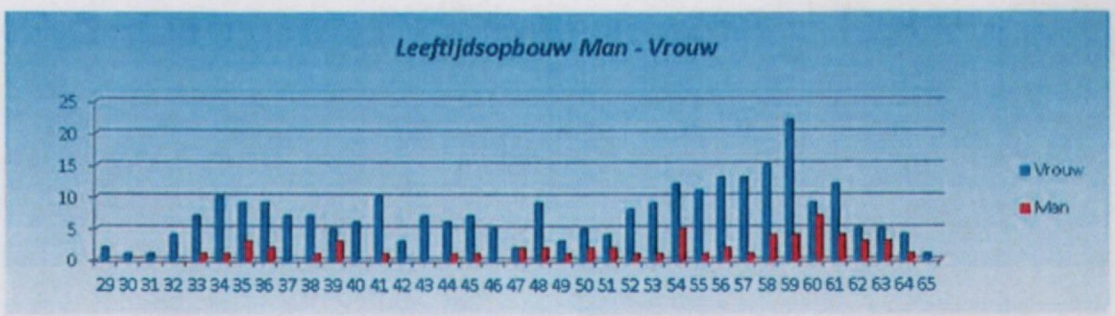

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

BAANOMVANG (31-12-14)

Het merendeel van het personeel is werkzaam in een parttime dienstverband, er zijn in totaal 90 personeelsleden die fulltime werken. Wat verder opvalt, is dat ongeveer een derde van het personeelsbestand een baanomvang heeft met een werktijdfactor tussen 0,6 en 0,8.

Categorie	Totaal medw.	Totaal FTE	Aantal mannen	FTE mannen	Aantal vrouwen	FTE vrouwen
0,0000 - 0,2000	2	0,2763	0	0	2	0,2763
0,2000 - 0,4000	20	6,7804	2	0,5907	18	6,1897
0,4000 - 0,6000	67	33,4815	2	0,9632	65	32,5183
0,6000 - 0,8000	106	70,3968	2	1,2771	104	69,1197
0,8000 - 1,0000	43	37,147	5	4,298	38	32,849
Fulltime	90	90,2564	49	49,2564	41	41
Totaal	328	238,3384	60	56,3854	268	181,953

FUNCTIECATEGORIE (31-12-14)

Het merendeel van het personeelsbestand is werkzaam in de functie van leerkracht.

	Aantal	FTE ***
Directeuren	17	16,8526
Adjunct-directeuren	4	3,5100
Leerkrachten LA	227	156,9004
Leerkrachten LB	56	41,8715
OOP Scholen *	15	8,4653
OOP Bestuursbureau **	10	8,2386
OOP Interkomschil	5	2,5000
Totaal	328	238,3384

** Schoonmaker, algemeen medewerker, conciërge, administratief medewerker, medewerker bibliotheek of onderwijsassistent.*
*** Secretariële/administratieve ondersteuning, beleidsmedewerkers personeel, beleidsmedewerker huisvesting/financiën, beleidsmedewerker zorg en onderwijs, directeur audit&control en college van bestuur.*
**** Ongewogen, exclusief Bapo*

IN- EN UITSTROOM (2014)

In 2014 zijn er geen personeelsleden in dienst gekomen bij Stichting kom Leren, gezien de terugloop in leerlingenaantallen en daarmee samenhangend de formatie. Wel zijn er personeelsleden tijdelijk benoemd in een payroll constructie.

De uitstroom die heeft plaatsgevonden, ziet er als volgt uit:

Functie	Aantal	FTE
Leerkrachten	10	7,8601
OOP	3	1,7763
Totaal	13	9,6364

Daarnaast was er extra uitstroom in verband met overdracht OBS Het Palet per 1-8-2014:

Functie	Aantal	FTE
Adjunct directeur	1	0,8526
Leerkrachten LA/LB	8	5,2684
OOP	2	1,1854
Totaal	11	7,3064

De totale uitstroom in 2014 komt dus uit op 16,9428 FTE, dit zijn 24 personeelsleden.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

ZIEKTEVERZUIM (2014)

Het ziekteverzuimpercentage over de periode tot en met juli was 8,98%, over de periode vanaf augustus 7,79%. De meldingsfrequentie in die periodes was 0,56 en 0,58.
De meldingsfrequentie is relatief gezien laag. Dit betekent dat er vooral sprake is van langer durend ziekteverzuim bij Stichting kom Leren.

Het ziekteverzuimbeleid voor Stichting kom Leren is inmiddels vastgesteld, waarin afspraken zijn opgenomen hoe om te gaan met verzuim. Kern van het beleid is dat er zo spoedig mogelijk gekeken wordt bij ziekte, welke mogelijkheden er zijn in het kader van re-integratie. Directeuren en personeelsleden bepalen in overleg met elkaar (en eventueel in overleg met personeelszaken en de bedrijfsarts) welke afspraken er gemaakt worden. Ongeveer om de 6 weken wordt er een Sociaal Medisch Team gepland. Ook wordt bij personeelszaken een centraal overzicht bijgehouden van alle langdurig zieken, met als doel te bekijken wat er nodig is om die personeelsleden zo spoedig weer te kunnen laten terugkeren binnen de mogelijkheden.

Daarnaast wordt er door personeelszaken op stichtingsniveau geanalyseerd wat de oorzaak van het verzuim is: is dit werk gerelateerd, van welk soort klachten is er sprake (bijvoorbeeld psychisch of lichamelijk)? Ook wordt er geregeld overleg gevoerd met het directieoverleg, de arbodienst en bedrijfsarts, om zo een goede afstemming met elkaar te hebben over het verzuim. Doel: het terugdringen van het ziekteverzuim. In 2015 wordt dit verder opgepakt. Bekeken wordt wat er nodig is om het verzuim te verlagen.

Op dit moment zijn er nog geen landelijke cijfers over 2014 bekend. Wel is bekend dat het landelijk ziekteverzuim cijfers in het basisonderwijs 6,8% in 2012 was en 6,5% in 2013. De meldingsfrequentie was landelijk 1,1 in 2012 en 1,2 in 2013.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

5. Huisvesting

Huisvestingsplannen

In de verslagperiode is het eind 2011 opgestarte overleg over de huisvestingsplannen voor de toekomst met de verschillende gemeenten voortgezet.

Ingebruikname scholen

Op 1 januari 2014 heeft BS Maurice Rose haar intrek genomen in een nieuw gebouw in Margraten. De school is nu onderdeel van de multifunctionele accommodatie "De Hoven", die op 16 maart 2014 officieel is geopend. In het pand zijn naast de school ook gehuisvest PSZ Humpie Dumpie, BSO Jambo, KDV Jambo en de scouting.

BS Sint Martinus heeft met ingang van 1 augustus 2014 haar nieuwe pand in Gronsveld betrokken. Zij is nu een van de bewoners van multifunctionele accommodatie "Ién de Bleuj". Naast de school zijn er ook gehuisvest een gymzaal, PSZ 't Huëpke, BSO Jambo, Heuvellandbibliotheken en schutterij Sint Sebastianus. Op 10 oktober 2014 vond de officiële opening plaats.

Nieuwe kindpartners

In BS De Keerkring, BS Sint Joseph en BS Sint Gertrudis hebben peuterspeelzalen van stichting Spelenderwijs hun intrek genomen. Hiervoor zijn in betreffende scholen ruimtes verbouwd en nieuw ingericht.
In OBS Elckerlijc is een buitenschoolse opvang van MIK gevestigd.

Mutaties scholen

In het kader van afspraken met betrekking tot het spreidingsbeleid van scholen in Maastricht is OBS Het Palet met ingang van 1 augustus 2014 gesloten. Wij hebben de school overgedragen aan MosaLira, waarna zij samen met de voormalige BS Markus en peuterspeelzaal SamSam nu het Kindcentrum Manjefiek vormt.
BS Heilig Hart is met ingang van 1 augustus 2014 gefuseerd met BS Sint Gertrudis.

Doordecentralisatie

In de loop van het verslag jaar werd duidelijk dat schoolbesturen definitief met ingang van 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid over het totale onderhoud van hun schoolgebouwen zouden krijgen. Dit betekent het einde van de gebruikelijke procedure van jaarlijkse aanvragen van huisvestingsvoorzieningen bij betreffende gemeenten.
Om te kunnen anticiperen op de veranderde rol van het schoolbestuur hebben wij in de eerste helft van het jaar de meerjaren onderhoudsplannen van al onze scholen, voor zover niet in beheer bij externen, laten actualiseren. Daarin is ook opgenomen een zogenaamde 0-meting, een beschrijving van de staat van de panden inclusief op kort termijn uit te voeren onderhoud.

Onderhoud

In diverse scholen zijn reparaties en aanpassingen aan het gebouw verricht. Enerzijds als regulier onderhoud op basis van de meerjaren onderhoudsplannen, anderzijds naar aanleiding van gehonoreerde aanvragen voor voorzieningen bij betreffende gemeenten. Zo is het dak van OBS Elckerlijc vervangen, waarbij tevens een noodzakelijke asbestsanering is uitgevoerd.

Collectieve inkoop

Naar aanleiding van de vorig jaar gehouden Europese aanbesteding zijn begin 2014 in al onze locaties nieuwe printers/copiers geplaatst. Hierdoor beschikken we de komende jaren over een uniform en actueel machinepark, tegen aantrekkelijke condities.
Daarnaast hebben wij ook een intentieverklaring ondertekend om ook de komende jaren onze energie te betrekken via het energiecollectief "Energie voor scholen", dat de vereiste Europese aanbestedingen organiseert en energie levert tegen concurrerende tarieven.
Voor 2015 staat een Europese aanbesteding voor interieurverzorging op het programma.

Teruidentificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

6. Communicatie

Op PR gebied stond het eerste deel van 2014 in het teken van de fusie. Niet alleen was het naar buiten brengen van de huisstijl en het nieuwe logo onderdeel van een – bescheiden – PR-campagne, maar er werden ook voorzichtige stappen gemaakt met het bekend maken van alle scholen in de regio. Dat gebeurde middels advertenties in bijvoorbeeld Kumulus magazine en de Groeikrant (bijlage van het Limburgs Dagblad).
Daarnaast via een huis-aan-huis folder waarin alle scholen van de stichting zich presenteerden. Deze folder was een door middel van advertenties geheel bekostigde uitgave, die bij ruim 10.000 huishoudens werd verspreid in Maastricht. Bovendien werd de folder in een aangepaste versie verspreid in de omliggende gemeentes: Eijsden-Margraten, Meerssen, Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul. Voorts hebben we als stichting flinke slagen gemaakt voor wat betreft het leggen van contacten met de (lokale) pers. Dat heeft onder andere geresulteerd in aandacht van de regionale radio- en Tv-zenders L1 en TV Maastricht. Daarnaast hebben er diverse publicaties gestaan in vakbladen en in lokale huis-aan-huisbladen.
Parallel aan de bovenstaande PR-activiteiten liep het traject van de grote kwaliteitskring PR. Centraal daarbij stond de vraag hoe personeelsleden vorm kunnen geven aan hun school als "Warm Bad". Met andere woorden: hoe zorg je ervoor dat je als team en als individu voortdurend uitstraalt dat je trots bent op je school en je werk en dat ouders als gasten ontvangen worden? In diverse bijeenkomsten werden hierover op een constructieve en inspirerende manier ervaringen en gedachten uitgewisseld.

7. Audit en Control

Bij aanvang van de fusie op 1-1-2014 werd gestart met de functie van directeur audit en control. Bij de functie werd een control statuut ontworpen. Beide voormalige stichtingen hadden vóór de fusie het onderdeel audit en control niet als zodanig ingericht en kenden niet de inrichting van een organisatie met een college van bestuur en een raad van toezicht, zoals deze bij de fusie van start gingen. Aangezien de functie nieuw was voor zowel de bestuurders, het directeurenoverleg en alle andere betrokkenen, was het wennen en zoeken om geleidelijk aan duidelijk te krijgen, wat het betekent als audit en control in de dagelijkse en jaarlijkse gang van zaken worden toegevoegd.

Met directeuren werd voor het eerst gekeken naar de realisatie van de afgelopen drie jaren van hun schoolexploitatie en kregen ze beter zicht op de financiën van bijvoorbeeld nascholing, begeleiding en de prestatiebox. Directeuren hadden tot op dat moment anders naar financiën gekeken, vanuit de situatie binnen de beide voormalige stichtingen.

Het was een jaar met veel veranderingen en aanpassingen in de benadering van meerjarenbegroting en jaarbegroting, immers afgesproken werd dat meerdere onderdelen die voorheen op schoolniveau werden afgehandeld, mogelijk vanaf 2015 naar bovenschools niveau gaan.

Daarnaast werd het financiële administratiesysteem van administratiekantoor Vizyr opnieuw ingericht.

Meerdere auditgesprekken vonden voor het eerst plaats met bestuurders, met medewerkers en met directies van scholen naar aanleiding van het bovenschools inspectiebezoek.

In de werkgroep ICT werd onderzocht welk managementinformatie systeem het beste past bij de nieuwe organisatie. In de werkgroep onderwijs werd gezocht hoe een audit in de scholen in de vorm van een soort visitatie kan worden ingezet.

Het gewenningsproces nam het hele jaar in beslag, audit en control kreeg een duidelijkere plaats in het proces van de planning en control cyclus van de organisatie.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

8. Financieel beleid

8.1. Financiën op balansdatum

Financiële cijfers op hoofdlijnen

Geconsolideerde balans per 31-12-2014

ACTIVA		31-12-2014	31-12-2013	mutatie
Vaste activa:	Materiële vaste activa	€ 939.516	€ 1.066.826	-12%
	Financiële vaste activa	€ 4.357.476	€ 3.811.133	14%
Vlottende activa:	Vorderingen	€ 1.366.420	€ 1.316.141	4%
	Effecten	€ 244.758	€ 363.151	-33%
	Liquide middelen	€ 2.874.817	€ 3.958.100	-27%
Totale activa:		€ 9.782.987	€ 10.515.351	-7%

PASSIVA	31-12-2014	31-12-2013	mutatie
Eigen vermogen (inclusief reserves)	€ 6.534.819	€ 6.910.210	-5%
Voorzieningen	€ 1.062.163	€ 1.037.480	2%
Schulden op korte termijn	€ 2.186.004	€ 2.567.661	-15%
Totale passiva:	€ 9.782.986	€ 10.515.351	-7%

Resultatenrekening 2014

Staat van Baten en Lasten 2014

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	19.465.386	19.718.550	21.161.723
Overige overheidsbijdragen	276.847	-	70.819
Overige baten	1.093.964	331.160	747.328
Totaal baten	20.836.197	20.049.710	21.979.870
Lasten			
Personele lasten	17.901.666	17.258.115	18.303.756
Afschrijvingen	270.180	317.214	304.769
Huisvestingslasten	1.347.097	1.205.472	1.558.217
Overige lasten	1.458.258	938.794	1.176.118
Leermiddelen	749.367	741.969	663.480
Totaal lasten	21.726.568	20.461.564	22.006.340
Saldo baten en lasten	*-890.371*	*-411.854*	*-26.470*
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	175.277	230.600	208.799
Financiële lasten	-339.703	16.000	84.074
Totaal financiële baten en lasten	514.980	214.600	124.725
Resultaat baten en lasten	**-375.391**	**-197.254**	**98.255**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

In dit hoofdstuk is een overzicht en analyse opgenomen van de financiële situatie op balansdatum. Aangezien financiën op balansdatum een momentopname betreft en sturing plaats dient te vinden over jaren heen, is de trendontwikkeling van de verhoudingscijfers inzichtelijk gemaakt.

De bij de kengetallen getoonde grafieken zijn afkomstig van de publicatie financiële gegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en geven de scores weer voor de betreffende kengetallen voor Stichting kom Leren in vergelijking met het landelijk gemiddelde voor schoolbesturen in het beleidsterrein PO van gelijke grootte.
Het balanstotaal van Stichting kom Leren bedraagt ultimo 2014 € 9.782.987 ten opzichte van een balanstotaal in 2013 van € 10.515.351, dit betreft het balanstotaal van voormalig S.K.O. Mergelland en voormalige Stichting jong Leren. Dit is een afname van 7,0 %. Voor een verdere analyse van het resultaat zie § 8.3 Gang van zaken gedurende het verslagjaar.

Het financiële toezicht (gepubliceerd in Staatscourant van 24 november 2011) is gericht op financiële risico's op het niveau van bevoegd gezag (bestuur) van de scholen en betreft de aspecten financiële continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.
De risicogerichte opzet van het toezicht houdt in dat de inspectie alleen contact legt met of een onderzoek instelt bij besturen wanneer zij financiële risico's constateert of met voldoende waarschijnlijkheid vermoedt. Hierbij fungeert het rapport van commissie "Don" over het financiële beleid bij onderwijsinstellingen als kapstok. Hierin hanteert de commissie twee belangrijke uitgangspunten: vermogensbeheer en budgetbeheer. Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalsbehoefte van de instelling? Om dit te kunnen berekenen stelt de commissie het begrip kapitalisatiefactor centraal.

Kengetallen Vermogensbeheer

Kapitalisatiefactor

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. De Inspectie kan de mogelijkheid van excessief spaargedrag nader onderzoeken, indien instellingen de signaleringsgrenzen overschrijden.

De kapitalisatiefactor wordt gedefinieerd als:
Totaal Kapitaal (minus boekwaarde gebouwen en terrein) gedeeld door de Totale Baten.

Als benadering wordt een bovengrens aan de kapitalisatiefactor toegekend van:
35 % voor grote instellingen met meer dan € 8 mln. jaarlijkse baten,
47,5 % voor middelgrote instellingen rond de € 6.5 mln. jaarlijkse baten,
60 % voor kleine instellingen met minder dan € 5 mln. jaarlijkse baten.

Normatieve Kapitalisatiefactor, besturen	> € 8 mln. baten
Bufferliquiditeit	5.0%
Transactieliquiditeit	8.5%
Financieringsfunctie	20.5%
	34.0%
Afgeronde signaleringsgrens	**35.0%**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Gezien de baten bijna € 21 mln. geldt voor Stichting kom Leren 35 % als normatieve bovengrens.

Kapitalisatie factor	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	Commissie Normering bovengrens
2014	46,56 %	Nog niet bekend	< 35 %
2013	47,39 %	41,62 %	< 35 %

Met een kapitalisatiefactor van 45,56 % is de voorzichtige conclusie dat nader onderzoek door de Inspectie niet is uit te sluiten. Deze stelling wordt versterkt als we rekening houden met het resultaat van het kengetal solvabiliteit 2 met 77,7 %

Investeringsbeleid / financieringsfunctie

Er wordt binnen Stichting kom Leren gewerkt met een meerjaren investeringsplan voor OLP (per school), ICT en Inventaris (voor 2014 nog beiden bovenschools en op schoolniveau). In de jaarverslaggeving worden ICT en Inventaris gewaardeerd op de balans. Voor investeringen gelden de volgende uitgangspunten en wordt het resultaat in de staat van baten en lasten uiteraard wel belast:

- maand van aanschaf is bepalend voor het tijdstip waarop wordt gestart met afschrijven,
- alle investeringen boven de € 500 worden geactiveerd,
- inventaris (meubilair) en ICT worden geactiveerd en ook afgeschreven conform de met het bestuur afgesproken afschrijvingstermijnen,
- onderhoud wordt niet geactiveerd noch afgeschreven; oorzaak is, zoals eerder aangegeven, dat de gebouwen niet in eigendom zijn en dus niet gewaardeerd kunnen worden op de balans. Hiervoor blijft de systematiek van doteren aan de voorziening gehandhaafd.

Op balansdatum 2014 bedraagt de boekwaarde materiële vaste activa in totaliteit € 939.516 (2013: € 1.066.826). De afschrijvingskosten bedragen € 270.180 versus in 2013 € 304.769.
In het verslagjaar is er geïnvesteerd voor een bedrag van € 190.982 aan inventaris, apparatuur en ICT. Dit is minder dan afgelopen jaar (2013: € 364.719). In 2014 heeft er tevens desinvesteringen plaatsgevonden in totaliteit € 48.112.

Transactieliquiditeit

Normatief 9% van de totale baten van € 21 mln. is **€ 1.891.033.** Benodigd kapitaal om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen

Bufferliquiditeit

Er is een financiële buffer nodig om niet beheersbare risico's op te vangen.
De risico's zijn onder te verdelen in rubrieken:

- Risico's ten aanzien van fluctuatie in leerlingen aantallen (inkomsten derving)
- Risico's t.a.v. kwaliteit onderwijs (beoordeling door Inspectie)
- Risico's t.a.v. personeel (arbeidsconflict, leeftijdsopbouw, salarisindexatie)
- Risico's t.a.v. de organisatie (kwaliteit, management, rapportage, AO/IC)
- Risico's t.a.v. huisvesting (stand van zaken onderhoud)
- Risico's t.a.v. inventaris en apparatuur (gemiddelde ouderdom)
- Risico's t.a.v. politiek bestuurlijke achtergrond (wegvallen vergoedingen etc.)

Omdat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen, leidt een eenvoudige optelsom tot overschatting van het totale risico. Afhankelijk van de grootte van de onderwijsinstelling wordt door de commissie een percentage van de totale baten geadviseerd als buffer.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Risicomarges worden voor een eerste beoordeling als volgt gekwantificeerd:

5 % voor grote instellingen met > € 8 mln. jaarlijkse baten,
7,5 % voor middelgrote instellingen rond de € 6.5 mln. jaarlijkse baten,
10 % voor kleine instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.

Concreet betekent bovenstaand vermogenspositie voor Stichting kom Leren dat de financiële benodigde buffer ter opvang van risico's 5 % van de totale baten van € 21 mln. bedraagt, hetgeen gelijk is aan **€ 1.050.574.**

Normatieve buffer (35%) is ongeveer **€ 7,35 mln.** Realisatie eind 2014 met € 9,78 mln. aan kapitaal. Dit ligt boven de normatieve kapitalisatiefactor. Echter, gezien diverse onzekerheden, biedt dit een garantie. Voor bijvoorbeeld fluctuaties met betrekking tot het personeel gezien de flinke daling van het leerlingenaantal. Een dergelijke kwantificering is bruikbaar voor een eerste beoordeling, maar komt niet in de plaats van een op maat toegesneden risico analyse.

Solvabiliteit

Een ander begrip dat gehanteerd wordt bij het vermogensbeheer is solvabiliteit. De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.
Omdat het voorzieningenbeleid tot de invoering van Richtlijnen Jaarverslag 660, RJ 660, sterk uiteenlopend werd ingevuld, heeft de commissie in haar analyse alle voorzieningen tot het eigen vermogen gerekend.

De ondergrens voor de solvabiliteit is gekwantificeerd op 0,2.
De commissie benadrukt deze solvabiliteit te bezien in samenhang met de rentabiliteit.
Waar rentabiliteit en solvabiliteit hoog zijn, kan sprake zijn van overmatig spaargedrag. Indien beide laag zijn, dreigt een probleem van oplopende financieringslasten en structurele tekorten in de staat van baten en lasten.
Een negatieve rentabiliteit in enig jaar hoeft niet problematisch te zijn, indien de solvabiliteit hoog is.
De gemiddelde meerjarige rentabiliteit over een periode van 3 tot 5 jaar dient binnen de signaleringsgrenzen te blijven van ondergrens 0 % en bovengrens 5 %.
Zoals al eerder werd vermeld is de solvabiliteit een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Bij onderwijsorganisaties is sprake van twee solvabiliteit ratio's:

- ***Solvabiliteit 1 is eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen;***
- ***Solvabiliteit 2 is (eigen vermogen + voorzieningen) gedeeld door totaal vermogen.***

Het grote verschil tussen solvabiliteit 1 en solvabiliteit 2 wordt veroorzaakt door voorzieningen t.b.v. groot onderhoud en personeel.
Het College van Bestuur hanteert nog geen eigen streefwaarde voor solvabiliteit 1 en 2, vooralsnog vergelijken we met de DUO-norm.

Solvabiliteit 1	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	DUO – norm
2014	0,67	Nog niet bekend	0,20
2013	0,66	0,59	0,20

Solvabiliteit 2	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	DUO – norm
2014	0,78	Nog niet bekend	0,50
2013	0,76	0,70	0,50

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Het eigen vermogen daalt met € 375.391, maar dit aandeel van het totale vermogen is nagenoeg gelijk gebleven. Als gevolg van het dalende totale vermogen (in specifiek de kortlopende schulden), blijft het relatieve aandeel van het eigen vermogen gelijk.
De voorzieningen stijgen in totaliteit met ruim € 24.000, het aandeel is 11 % van totale balans. Of met andere woorden 78 % (solvabiliteit 2) – 67 % (solvabiliteit 1).
De solvabiliteit van Stichting kom Leren is zeer goed en ligt ruim boven de DUO normering en eveneens beduidend hoger dan de ondergrens van 20%. Gezien de resultaten is geen aanvullende actie vereist.

Het weerstandsvermogen geeft eveneens een beeld of "het bestuur te rijk" zou zijn. Het kengetal is volgens commissie "Don" te beperkt en verwarrend en achterhaald door de kapitalisatiefactor. Ondanks dat publiceert het ministerie toch benchmark gegevens over 2012.

Weerstandsvermogen

Het is van belang om na te gaan in hoeverre een tekort in de exploitatie geoorloofd is in relatie tot de opgebouwde reserves. Het weerstandsvermogen geeft het bestuur inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen en wordt uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse rijksbijdragen. Bij een goede kostenbeheersing moet met name een afname van de rijksbijdrage met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen. Een eenduidige norm is niet aan te geven. Bepalende factoren waarop de fusieplannen aansluiten zijn:

- Het aantal scholen; hoe meer scholen bij het bestuur zijn aangesloten, des te meer mogelijkheid tot interne risicospreiding. Omvang bestuur; een grotere omvang geeft meer flexibiliteit in de kostenstructuur door de betere personele mobiliteit.
- Kostenbeheersing; vereist een goed functionerende Planning & Control cyclus. Tussentijdse rapportages geven de mogelijkheid via planning en control maandelijks het beeld van het verbruikte budget per begroot onderdeel nauwkeurig te volgen en bij te sturen. Afwijkingen t.o.v. landelijke gemiddelde; een analyse bij ongunstige afwijkingen.
- Toepassing en verankering van risico management binnen het bestuur.
- Anticiperen op onzekerheid in ontwikkelingen bekostigingsstelsel en wetgeving.

Het weerstandsvermogen is conform de definitie Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO):
Eigen vermogen minus de Materiële vaste activa, gedeeld door de Totale rijksbijdragen.

Weerstandsvermogen %	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	DUO – norm
2014	28,7	Nog niet bekend	15,0 – 20,0
2013	27,6	14,3	15,0 – 20,0

* Bron: DUO - CFI – publicatie financiële gegevens

Het resultaat voor weerstandsvermogen 2014 van Stichting kom Leren kan betiteld worden als prima. Ondanks dat het eigen vermogen daalt, stijgt het weerstandsvermogen. Oorzaak hiervan is enerzijds de afname aan materiële vaste activa. Anderzijds zijn ook de rijksbijdragen gedaald, oorzaak is de in december 2013 ontvangen aanvullende bekostiging van het "Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA) / Herfstakkoord" en de aanvullende subsidie voor "jonge leerkrachten", dit heeft in 2014 niet plaatsgevonden.
Het landelijk gemiddelde is lager dan de resultaten van Stichting kom Leren.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Doordat er 22 scholen ultimo boekjaar bij het bestuur zijn aangesloten bestaat de mogelijkheid tot bepaalde risicospreiding. Stichting kom Leren heeft in haar meerjarenbeleid arbeidsmobiliteit op de agenda staan en dat heeft positief effect op flexibiliteit in de kostenstructuur.
De tendens in Zuid Limburg van dalende leerlingenaantallen blijft een punt van aandacht. Hierdoor staan de te ontvangen rijksbijdragen onder druk. De krimp in leerlingenaantallen heeft gevolgen voor het onderwijs. Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Echter, minder leerlingen leidt niet meteen tot minder kosten. Een groep die vijf leerlingen kwijtraakt, heeft nog steeds dezelfde leerkracht nodig en de verwarming blijft aan staan. Pas als de daling een bepaalde drempelwaarde overschrijdt, kan er wellicht een groep worden opgeheven en een lokaal worden gesloten. Het sluiten van een lokaal is echter nog geen grote besparing. Daar is pas sprake van, als een alternatieve bestemming gevonden is voor de overtollige vierkante meters. Dus de baten lopen sneller terug dan de lasten. Dit verschil heet remanentiekosten en wordt vaak gepresenteerd als een tijdelijk effect. Bij aanhoudende krimp is dat echter een permanent effect. De kosten per leerling stijgen en de school dient de daling uit eigen middelen op te vangen. De verwachting bestaat dat deze daling, wel in lichtere mate volgens de laatste prognose van KBO, voor de Stichting kom Leren doorzet, terwijl het blijven leveren van onderwijs met een goede kwaliteit hoog in het vaandel staat. Dit spreekt voor een deel voor het aanhouden van een stevige buffer. Toekomstig aspect waar nog steeds qua risicotaxatie rekening mee gehouden dient te worden, zijn de bezuinigingen die kunnen optreden.
Op grond van bovenstaande blijft waakzaamheid dus geboden.

Voor de korte termijn adviseert de commissie "Don" om te kijken naar budgetbeheer.

Kengetallen budgetbeheer

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit {current ratio} is:
Kortlopende vorderingen + Liquide middelen, gedeeld door Kortlopende schulden.

Liquiditeit Current ratio	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	DUO - norm
2014	2,05	Nog niet bekend	1,20
2013	2,20	2,22	1,20

* Bron: DUO - CFI – publicatie financiële gegevens

Het College van Bestuur heeft hiervoor ook nog geen streefwaarde vastgelegd. Met een score van 2,05 blijkt dat Stichting kom Leren zeker in staat is om op korte termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het resultaat is beter dan de normering volgens commissie "Don". De benchmarkcijfers voor 2013 tonen dat Stichting kom Leren wat afwijkt van de landelijke trend.

Kasstroom overzicht

Het kasstroom overzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende een boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het gebruik daarvan. Het saldo liquide middelen is gedaald in 2014 met -/- € 1.083.283.

Belangrijke mutaties in liquide middelen waren in 2014:

- (Des) Investeringen in vaste activa (financiële en materiële vaste activa)
- Ontvangen interest
- Mutaties in vlottende middelen.

Vooral investeringen in de effectenportefeuille heeft een negatief effect op de liquide middelen gehad van 2014.
Gezien de resultaten en vermogensontwikkeling is geen aanvullende actie nodig.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit is:
het exploitatie resultaat uit gewone bedrijfsvoering, gedeeld door de totale baten.

Rentabiliteit %	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO	DUO - norm
2014	1,8 -/-	Nog niet bekend	± 1,0 – 4,0
2013	0,5	2,8	± 1,0 – 4,0

In principe heeft Stichting kom Leren geen winstoogmerk. Vanuit dat principe kan de rentabiliteit 0 zijn. Echter ter instandhouding van het weerstandsvermogen is het wel noodzakelijk de inflatie te compenseren. Bij een inflatie van 2,5% en een weerstandsvermogen van 20% is een rentabiliteit gewenst van 2,5% van 20% = 0,5 %. De situatie wordt precair als de rentabiliteitscores structureel negatief zijn en in de toekomst negatief blijven en daarbij de reserves dusdanig zouden afnemen dat een tekort niet meer te verantwoorden is.

Vooruitkijkend naar 2015 bedraagt de begrote rentabiliteit -/- 4 %. Gezien de kapitalisatiefactor van 46,6 % is dat niet direct verontrustend. Het eigen vermogen heeft op korte termijn nog voldoende bufferruimte, Stichting kom Leren moet alert blijven dat de komende jaren de formatie, parallel aan de leerlingen terugval, verder wordt ingekrompen. Rekening houdend met deze informatie is waakzaamheid geboden en zullen er in de toekomst wel aanvullende acties vereist zijn.

Reserves en voorzieningen

Onderstaand een overzicht eind 2014 van de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen van Stichting kom Leren.

De gegevens per leerling zijn gebaseerd op de teldata 1-10-2013 en 1-10-2014 waar het leerling aantal 4.016 respectievelijk 3.848 bedraagt.

Reserves en voorzieningen	2014 Totaal	2014 per leerling	2013 Totaal	2013 per leerling
Leerlingenaantal	3.848		4.016	
Stichting kapitaal	€ 227	€ 0,1	€ 227	€ 0,1
Alg. Reserves	€ 1.401.982	€ 364	€ 1.479.325	€ 368
Bestemmingsreserves	€ 5.132.610	€ 1.334	€ 5.430.658	€ 1.352
Subtotaal reserves	***€ 6.534.819***	***€ 1.698***	***€ 6.910.210***	***€ 1.721***
Voorzieningen	€ 1.062.163	€ 276	€ 1.037.480	€ 258
Totaal	***€ 7.596.982***	***€ 1.974***	***€ 7.947.690***	***€ 1.701***

Het saldo aan reserves en voorzieningen neemt af in 2014 van € 7.947.690 naar € 7.496.982. Per leerling is er sprake van een stijging van € 273, terwijl het aantal leerlingen daalt met -/- 4,2 %.

Het saldo aan algemene reserves is gedaald van € 1.479,325 naar € 1.401.982. Gebaseerd op 3.848 leerlingen per 1 oktober 2014 is deze reserve € 364 per leerling.

In totaliteit zijn de bestemmingsreserves gedaald van € 5.430.658 naar € 5.132.610, **€ 1.334** per leerling. Reguliere bestemmingsreserves publiek: voor P&A, ICT, OLP, meubilair, BSO, TSO, Risicofonds en een bestemmingsreserve privaat voor niet subsidiabele ouderbijdragen.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Bestemmingsreserve niet subsidiabel is gevormd om de kosten van de toekomstige tussenschoolse activiteiten uit de ouderbijdrage op te vangen. De bestemmingsreserves BSO en TSO zijn gevormd om de kosten van BSO en TSO activiteiten in de toekomst op te vangen. De bestemmingsreserve P&A ten slotte is bedoeld als resultaatbestemming tussen de vergoeding P&A en de bijbehorende personele lasten. Alle bestemmingsreserves hebben een bufferfunctie.

Eind 2014 bestaat de personele voorziening uit een voorziening voor jubilea € 319.502. Deze is noodzakelijk ter financiering van de toekomstige aanspraken op jubilea.
De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op meerjaren onderhoudsplannen van de scholen met het doel om een prima staat van de gebouwen te kunnen blijven financieren (€ 742.661).

Reserves en voorzieningen zijn te bestempelen als middelen om op het juiste, noodzakelijke moment te kunnen hanteren om de kwaliteit van onderwijs, personeel en faciliteiten te kunnen blijven garanderen.

8.2. Wet goed onderwijs en goed bestuur

De minister, de inspectie, ouders, partners, maar ook de verschillende partijen binnen de onderwijsinstelling – leraren, schoolleiding, toezichthouders – verwachten steeds meer van het bestuur. Er komt steeds meer nadruk te liggen op het afleggen van verantwoording over de uitvoering van taken en de uitoefening van bevoegdheden. In het verlengde hiervan is de Code Goed Bestuur vastgesteld in 2010. De Regeling leerresultaten Primair Onderwijs komt voort uit de wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur.

Interne risicobeheersing
Binnen de Stichting wordt intern gewerkt met een risicobeheersingssysteem. De financiële en personele administratie zijn uitbesteed aan het administratiekantoor VIZYR. Mutaties in de administratie worden regulier verwerkt na codering en goedkeuring vanuit het management. Bij VIZYR vindt een controle plaats op juistheid van de codering en autorisatie. Jaarlijks wordt de jaarrekening opgesteld met een toetsing door de accountant en daarna verantwoord aan het ministerie.

Gedurende het jaar wordt maandelijks beoordeeld of de realisatie van baten en lasten synchroon loopt met de door het CvB geaccordeerde begroting. Er is een transparant maandelijks bijgewerkt systeem van financiële planning en control op bestuur- en schoolniveau. De begroting wordt ingezet als sturingsinstrument voor de beheersing van activiteiten. Reserves en voorzieningen worden bewust gevormd en onderbouwd met meerjarenplannen. Hiertoe vinden jaarlijks begrotingsgesprekken met de directeuren plaats. Afwijkingen worden geanalyseerd en bepaald of er aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven. Naast de sturing op geld wordt er gerapporteerd over zaken als leeftijdsopbouw, ziekteverzuim en uitputting van Fte's. Bovenschools wordt beoordeeld of de financiële realisatie binnen de kaders van het financiële meerjarenbeleidsplan past en of de uitvoering nog financiële ruimte biedt of niet. Daarbij moet de vraag gesteld worden: gaat alles naar wens en is de inzet van middelen passend? Geldstromen worden gevolgd en in verband gebracht met toekomstige investeringen.

We mogen concluderen dat de Planning & Control cyclus een vaste vorm heeft binnen Stichting kom Leren. Het kostenbewustzijn bij schooldirecteuren wordt geleidelijk aan vergroot. Bijsturing vond plaats en afstemming tussen bestuur en GMR was geïntensiveerd. Risico's ten aanzien van ontwikkelingen van leerlingenaantallen (krimp) werden hierbij in acht genomen.

Het CvB legt onder meer verantwoording af aan het rijk, gemeenten, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaats gevonden. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van RvT, CvB en schooldirecteuren zijn expliciet vastgelegd in het statuut en in het financieel beleidsplan. Het statuut dient als basis voor een weloverwogen inbedding van het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer, denkend aan controleerbaarheid, functiescheiding en afbakening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Code Goed Bestuur

In juni 2012 is in de Code Goed Bestuur opgenomen dat schoolbesturen de beschikbare middelen op een effectieve en verantwoorde wijze moeten inzetten ten behoeve van kwalitatief goed onderwijs. Afgelopen jaren zijn er ook diverse ministeriële regelingen hier aan verweven verschenen. In juni 2012 is in de Code Goed Bestuur opgenomen dat schoolbesturen de beschikbare middelen op een effectieve en verantwoorde wijzen moeten inzetten ten behoeve van kwalitatief goed onderwijs. Zo is de sector hard bezig met het verbeteren van de kwaliteit van financieel management.

Uitgangspunt is dat goed bestuur bijdraagt tot goed onderwijs voor ieder kind. Aspecten als reflectie, functiescheiding, verantwoording en actueel strategisch beleid met heldere doelen die gelden als leidraad voor de organisatie hebben continu aandacht. Governance ontwikkelingen hebben nadrukkelijk de aandacht.

Stichting kom Leren hanteert deze Code in het Primair Onderwijs. Er zijn geen afwijkingen te melden m.b.t. deze Code.

Consolidatie

Consolidatie heeft betrekking op het integreren van jaarverslagen van meerdere rechtspersonen die financieel en organisatorisch nauw aan elkaar zijn verbonden. Stichting kom Leren had geen financiële verbondenheid met andere rechtspersonen, OBS Mesch financieel en organisatorisch gescheiden maakt echter wel gebruik van de voordelen, door mee te liften met het aangaan van gezamenlijke contracten.

8.3. Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Beschouwing resultaat

Stichting kom Leren sluit 2014 af met een negatief exploitatieresultaat van -/- € 375.391. Begroot voor 2014 was een tekort van -/- € 197.254.

Exploitatie €	Realisatie 2014	Begroting 2014	Afwijking in %	Realisatie 2013	Afwijking in %
Baten	€ 20.836.197	€ 20.049.710	**3,9%**	€ 21.979.870	-5,2%
Lasten	€ 21.726.568	€ 20.461.564	**6,2%**	€ 22.006.340	-1,3%
Saldo baten lasten	€ -890.371	€ -411.854		€ -26.470	
Financiële baten en lasten	€ 514.980	€ 214.600	**140,0%**	€ 124.725	312,9%
Totaal resultaat	€ -375.391	€ -197.254	**-90,3%**	€ 98.255	**482,1%**

Dit illustreert dat de verhouding baten en lasten wat uit balans loopt met 95,9%. Er wordt sturing gegeven aan baten en lasten ontwikkeling.

Verhouding baten : lasten %	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
Baten / lasten	95,9%	98,0%	99,9%

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Financiële beschouwing baten

Sinds de lumpsumfinanciering ontvangt het bevoegd gezag bekostiging per schooljaar (met uitzondering van materiële instandhouding) gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. In deze vergoeding wordt rekening gehouden met het feit dat ouder personeel meestal duurder is. Dit wordt gedaan door de lumpsum deels afhankelijk te maken van de zogenaamde GGL: de gewogen gemiddelde leeftijd van de leerkrachten. De vergoeding wordt op bestuursniveau uitgekeerd. De financiële verslaggeving is gebaseerd op het kalenderjaar.

De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. Door de daling van het aantal leerlingen, staan de baten continu onder druk. Om een gezond financieel resultaat te blijven realiseren is in dat opzicht kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op tijdig personele verplichtingen aan te passen aan een teruglopende lumpsum.

Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen OC&W betreft: formatie, MI en P&A. De realisatie en begroting van rijksbijdragen wijken nogal af omdat bij de opmaak van de begroting de leerlingaantallen nog niet bekend waren en zijn de vergoedingen berekend op basis van prognose aantal leerlingen. Ook was er nogal onduidelijkheid over de bijzondere aanvullende bekostiging en de invoer Passend Onderwijs.

Er is sprake bij de realisatie 2014 van een groeibekostiging van circa € 36.602. De daling van het aantal leerlingen zet zich voort en gelieerd hieraan de reguliere rijksbijdragen. Bovendien zijn in 2013 de "NOA / Herfstakkoord" gelden verantwoord. Bijstelling bekostiging schooljaar 2014-2015 heeft plaatsgevonden per februari 2015. Daarnaast zijn er nog gelden ontvangen voor studieverlof, prestatiebox, impuls. Tegenover deze projectsubsidies staan projectlasten. Omwille van het budget neutrale karakter worden deze baten en lasten niet begroot. Bovendien is bij opmaak van de begroting het voortbestaan van diverse subsidie dikwijls onzeker. Vanaf 1 augustus 2014 dienen de baten van het SWV Passend Onderwijs als rijksbijdragen gerubriceerd te worden € 148.915.

Overige overheidsbijdragen

De baten overige overheidsbijdragen betreft schoolbegeleidingsgelden en ontvangen gelden voor VEBO, NME en VVE, deze baten fluctueren door de jaren heen en worden op basis van voorzichtigheid niet begroot.

Overige baten

De baten kunnen door de jaren heen fluctueren en worden op basis van voorzichtigheid begroot.
Onder de overige baten worden posten gerubriceerd als

- verhuur van onroerende zaken € 148.112,
- vergoeding detachering € 38.822 en PABO € 60.200,
- afrekeningen van projecten als bijv VEBO, NME, VVE en techniek,
- voorschot op de vereffening WSNS in liquidatie (SWV Maastricht&Heuvelland) € 279.000,
- posten die betrekking hebben op voorgaande jaren Vervangingsfonds (VVF), Pensioenfonds,
- niet-subsidiabele bedragen in de vorm van ouderbijdragen.

Beschouwing lasten

- **Gebouw afhankelijke kosten en baten**

In afwijking van de andere ministeriële vergoedingen geldt bij de materiële instandhouding (MI) voor geheel 2014 teldatum 1 oktober 2013 als basis. Onderstaand de ontwikkeling van gebouwafhankelijke kosten over 2014 en 2013. Per 1 oktober 2013 ontvangt Stichting kom Leren vergoeding voor 172 groepen. Per 1 oktober 2012 waren dit 177 groepen. Gebaseerd op deze groepen ontvangt Stichting kom Leren een groepsafhankelijke MI vergoeding 2014 van € 6.531.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Huisvestingslasten per groep €		kom Leren 2014 172 gr.	kom Leren 2013 177 gr.	Afwijking 2014 -/- 2013	kom Leren 2014 172 gr.
		realisatie	realisatie		begroting
Gebouw onderhoud	€	2.888	2.969	-/- 81	2.872
Tuinonderhoud	€	49	80	-/- 31	77
Energiekosten	€	1.716	2.640	-/- 924	1.512
Schoonmaak	€	2.564	2.369	195	2.111
Publiekrechtelijke heffingen	€	209	177	33	185
Overige (o.a. huur)	€	405	569	-/- 164	251
Totaal per groep	**€**	**7.832**	**8.804**	**-/- 972**	**7.009**

➢ **Conclusie gebouw afhankelijk**

Bovenstaand bevestigt dat de vergoeding aan de lage kant is. De kosten per groep zijn in 2014 met € 972 gedaald, de belangrijkste verschuivingen betreft:

- Energiekosten zijn lager t.o.v. vorig jaar maar hoger dan begroot. Betreft afrekeningen voor gas over deels de koude winter begin 2013, en daarna hogere voorschotten.
- Schoonmaakkosten zijn hoger, oorzaak is vooral noodzakelijk extra werk, ook in (ver)bouwsituaties. Ter herijking van de kwaliteit, uniformiteit en schaalvoordeel/kostenreductie wordt er voor 2015 een (Europese) aanbesteding van schoonmaak gepland.
- Onderhoud is lager t.o.v. realisatie vorig jaar, er is terughoudend onderhoud gepleegd. Daarnaast meer inzet van het eigen klussenteam, dus minder kosten van externe leveranciers.
- Huur hoger dan begroot. Betreft de huurbedragen die kom Leren namens gemeente innen en doorsluizen, met toename van aantal verhuurde lege lokalen.
- Hogere heffingen gemeente en waterschap t.o.v. begroting.

- **Leerlingafhankelijke kosten**

Ontwikkeling van de leerlingafhankelijke kosten in vergelijking tot vorig jaar en begroting. Hierbij is peildatum 1 oktober 2013 voor aantal leerlingen genomen (4.016), aangezien dit de peildatum is voor materiële bekostiging van 2014. Per 1 oktober 2012 bedroeg het leerlingaantal 3.848. Onder de rubricering overige kosten per leerling vallen alle kosten die leerling afhankelijk zijn. Bij de overige instellingslasten in de jaarrekening zijn ook kosten opgenomen die betrekking hebben op het bestuursbureau, projectlasten of bestedingen van niet-subsidiabele gelden. Dit maakt de vergelijking soms lastig.

Leerling afhankelijke kosten per leerling €		kom Leren 2014	kom Leren 2013	Afwijking 2014 -/- 2013	kom Leren 2014
		realisatie	realisatie		begroting
Onderwijsleerpakket (OLP)	€	110	94	16	122
ICT leermiddelen	€	76	65	11	62
Afschrijvingskosten ICT + inventaris	€	67	73	- 6	79
Overige kosten	€	363	283	80	234
Totaal per leerling	**€**	**616**	**515**	**101**	**498**
Correctie overige: proj, niet sub, TSO, BSO	€	- 145	- 85	- 60	- 26
Totaal per leerling na correctie	**€**	**471**	**430**	**41**	**472**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

➢ **Conclusie leerling afhankelijk**

Zoals eerder aangegeven worden niet subsidiabele baten en lasten, maar ook projecten niet in de exploitatie begroot vanwege het budget neutrale karakter. Bovendien worden deze posten gekenmerkt door een schooljaar patroon, wat het inzicht en begroten complexer maakt.
OLP lasten zijn met ruim € 50.000 in realisatie 2014 hoger dan vorig verslagjaar € 393.039. Dit blijkt niet uit de lasten per leerling, conclusie is dat de OLP kosten per leerling zijn gedaald. ICT kosten zijn toegenomen met ruim € 25.000. Veroorzaakt door licenties en abonnementen. De ICT kosten per leerling zijn wel gestegen t.o.v. vorig jaar. De afschrijvingskosten nemen af met ongeveer € 25.000 t.o.v. vorig jaar. Met name op afschrijvingskosten ICT. De overige reguliere instellingslasten zijn ruim toegenomen met € 26.000 t.o.v. van vorig jaar en € 40.363 t.o.v. reguliere begroting. De kosten voor deskundigheidsadvies en administratie zijn hoger dan begroot oorzaak niet begroot advies KPC, Process en Vizyr, dat eigenlijk deels bij onderhoud hoort. De reprokosten zijn gedaald door het afsluiten van een nieuw contract.

- **Personele lasten**

Het percentage geeft het aandeel personele lasten van de totale lasten.

Aandeel Personeelslasten %	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO
2014	82,4	Nog niet bekend
2013	83,2	81,9

Het overzicht toont dat dit aandeel in 2014 is gedaald, de personele lasten zijn gedaald met € 402.090 (een vermindering van 0,2 % veroorzaakt door minder Fte's en minder overige personele lasten).

De overige personele lasten nemen af met € 50.570, veroorzaakt door minder kosten bedrijfsgezondheidszorg en minder personele lasten duo projecten. De overige uitgaven laat een behoorlijke overschrijding zien t.o.v. de begroting (€ 586.084) dit betreft flexwerk via Persoonality, MTB, Balanz en administratieve kracht.
Personele lasten blijven een doorslaggevende post. Gezien de ontwikkelingen van de aantallen leerlingen blijft het voornaam de formatie zeer kritisch te volgen en zal er in de toekomst op de formatie moeten worden ingekrompen.

Hoeveelheid Fte

Ontwikkeling van het aantal Fte's blijft de voorname parameter om sturing aan te geven. Het aantal is in het huidige verslagjaar gedaald. Deze bezetting is inclusief eigen medewerkers die werkzaam zijn voor projecten, maar exclusief de flexibele schil externe inhuur. Sturing van formatie vindt plaats via allocatiemodel. Stichting kom Leren baseert zijn personele verplichtingen op het aantal leerlingen van het lopende jaar (T) in plaats van het voorgaand jaar (T-/-1). Daardoor worden bij een teruglopend leerlingenaantal personele knelpunten opgelost vóór de financiering wegvalt.

Fte's	Realisatie	afname t.o.v. vorig jaar %
2014	256,0	-/- 6,0 %
2013	272,2	

Loonkostenontwikkeling / prijsverschillen

In het najaar van 2014 is de cao PO 2014-2015 vastgesteld. Salarisschalen / carrièrepatronen zijn aangepast. Dit veroorzaakt een prijsverschil op lonen en salarissen ten opzichte van begroting. Verder zijn er ook in de nieuwe cao aangepaste bepalingen voor duurzame inzetbaarheid voor oudere werknemers opgenomen. De bestaande uitvoeringsregeling BAPO is komen te vervallen.

Het prijsverschil op personele lasten t.o.v. de begroting wordt verder veroorzaakt door het bijstellen van de premies door Pensioenfonds, Vervangingsfonds en Participatiefonds. De stijging van de reguliere premie Vervangingsfonds van 7,77 % naar 8,2 % per 1 januari 2014 was hoger dan begroot. Per augustus 2014 is deze premie weer verlaagd naar 7,7 %.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Om intern te sturen op het aandeel personele lasten uitgedrukt in totale lasten is een instrument, maar bevat een risico. Indien de niet-personele lasten in absolute zin sterk stijgen, kan dat misleidend zijn indien het bevoegd gezag alleen stuurt op personele lasten / totale lasten. Voorts rekent DUO de financiële lasten tot de totale lasten. Hoge koersverliezen kunnen in enig jaar het beeld vertekenen. Het kengetal Personeel / Rijksbijdragen benadert de personele lasten vanuit de baten kant.

Personele lasten / rijksbijdragen	Realisatie	Landelijk gemiddelde meer dan 20 scholen BO
2014	92,0 %	
2013	86,5 %	86,7 %

Vanuit dit gezichtspunt, de constatering dat er actie en aandacht voor personele lasten noodzakelijk is. Dit wordt onderstreept als het aantal Fte's wordt vergeleken met het aantal leerlingen. Oorzaak lagere percentage in 2013 is lagere personele lasten en aanvullende gelden "NOA/Herfstakkoord".
Ontslaguitkeringen zijn in 2014 wel aan de orde geweest.

Gezien de resultaten kan gesteld worden dat het bestuur de invoering van Lumpsum adequaat het hoofd blijft bieden en tijdig de juiste (beleids-)maatregelen heeft getroffen om personele risico's het hoofd te bieden. Maar gezien de verscheidenheid waaruit het P&A budget is opgebouwd, de continue druk op het personele resultaat en de onzeker risico's, zoals de verdere terugloop in leerlingaantallen blijft waakzaamheid uiteraard geboden en zal er in de toekomst verder op de formatie moeten worden ingekrompen.

8.4. Treasury-verslag

- Treasury statuut

Er is door het CvB van Stichting kom Leren nog geen nieuw treasuystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut van voormalig S.K.O. Mergelland en voormalige Stichting kom Leren is nog van kracht. Het treasurystatuut dient de basis te leggen voor een verantwoorde inbedding voor het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer. Verantwoord beheer komt tot uitdrukking via de uitgangspunten controleerbaarheid, functiescheiding, duidelijke toedeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden en heldere beleidsmatige uitgangspunten en randvoorwaarden voor het beheer.

De onderwijsstichting beheert de verkregen middelen op een zodanige wijze dat een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling op basis van de publieke middelen is verzekerd. Een behoorlijk beheer wordt onder meer gewaarborgd door het opstellen van het treasurystatuut, een verantwoording van het treasurybeleid in het jaarverslag en risicomijdende beleggingen.

- Treasury beleid

Het beheer van de beleggingsportefeuille van Stichting kom Leren was in 2014 ondergebracht bij Schretlen/Rabobank en Bank Ten Cate & Cie. De vermogensbeheerder neemt bij zijn beleggingen namens Stichting kom Leren de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010" van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen in acht.
De obligaties en dergelijke waarin wordt belegd, staan op naam van Stichting kom Leren.
Koersresultaten worden toegerekend aan het jaar van realisatie.

De externe accountant zal bij de controle van de jaarrekening de aangegane beleggingen en beleningen controleren. Tevens zal hij toetsen of de door de vermogensbeheerder namens de stichting gedane beleggingen in overeenstemming zijn met de ministeriële richtlijnen.

Het bestuur doet jaarlijks, in het door haar bekrachtigd jaarverslag, verslag van het beleggings- en beleningsbeleid. Relevante stukken worden als bijlage bij het jaarverslag gevoegd. Daaruit blijkt welke beleggingen en/of leningen in het verslagjaar uitstaan, welke mutaties hierin gedurende het verslagjaar zijn opgetreden en de looptijden die de beleggingen en leningen hadden. Hiermee geeft het bestuur inzicht in de hoofdpunten van de uitvoering van de belegging- en beleningsfunctie. De externe accountant zal toezien op de

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven
Pagina 31

uitvoering van de wettelijke vereisten.
Het bestuur zal ervan verzekerd moeten zijn te allen tijde aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Hiertoe wordt een zodanige omvang aan liquide middelen aangehouden dat steeds aan korte termijnverplichtingen kan worden voldaan. Voor het plannen van de omvang en het tijdstip waarop middelen nodig zijn, is een goede informatievoorziening vanuit de organisatie noodzakelijk. Het gaat dan met name om inzicht in de kasstromen die de bedrijfsprocessen met zich meebrengen.

- Regelgeving en resultaten

Voor de waardering van effecten zijn de Richtlijnen uit de Jaarverslaggeving (RJ) van toepassing. Het bestuur heeft het voornemen om obligaties niet aan te houden tot einde looptijd, deze obligaties zijn in de jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde (beurswaarde). De eventuele koerswinsten en -verliezen over 2014 zullen verantwoord worden binnen de staat van baten en lasten.

De financiële vaste activa is toegenomen van € 3.811.133 naar € 4.357.476.

Totale saldo financiële baten en lasten in 2014 € 514.980 versus € 214.600 begroot.

Resumerend bedragen de financiële baten in het verslagjaar:

opbrengst beleggingen	€ 148.077
gerealiseerde koersverlies	€ 3.323 -/-
rente baten	€ 30.523
ongerealiseerde koerswinst	€ 357.716
kosten beleggingen	€ 18.013 -/-

8.5. Continuïteitsparagraaf / Toekomstige financiële ontwikkelingen

Gegevensset

Kengetallen toekomstige ontwikkeling, als basis voor meerjarenbegroting '15-'18

Kengetallen Stand 31dec	Verslagjaar 2014 1 okt 2013	Begroting 2015 1 okt 2014	Begroting 2016 1 okt 2015	Begroting 2017 1 okt 2016	Begroting 2018 1 okt 2017
Personele bezetting in FTE (incl. BAPO ouderschaps-verlof projecten etc.)	*256,0*	*234,9*	*230,7*	*218,7*	*201,6*
Leerlingaantallen	*4.016*	*3.848*	*3.540*	*3.367*	*3.186*

Bij opmaak van de meerjarenbegroting is als uitgangspunt gekozen een "worst case" scenario met jaarlijkse afname 5%.

De begroting 2015 en meerjarenbegroting 2015-2018 is formeel nog niet goedgekeurd. De ingediende begroting geeft immers nadrukkelijk aanleiding tot het nemen van maatregelen om de baten en lasten weer in evenwicht te brengen. Op het vlak van personele bezetting is een verdere krimp in formatie begroot. Hierbij zijn enkele aannames gedaan.

Hierna volgen de procesbeschrijving, de meerjaren exploitatiebegroting en de meerjaren balansprognose.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Procesbeschrijving

De begroting 2015 is opgesteld als onderdeel van een meerjarenbegroting over de jaren 2015 tot en met 2018. Onderdelen van deze begroting zijn:

- Inkomstenbegroting
- Loonkostenbegroting
- Materiële kostenbegroting (overige kosten)
- Investeringsbegroting / meerjaren onderhoud

Aan de basis voor de **inkomstenbegroting** staat de telling van het aantal leerlingen, verdeeld over onderbouw en bovenbouw per 1 oktober 2014. Deze aantallen, in combinatie met de leerling prognoses voor de komende jaren, bepalen het leeuwendeel van de inkomsten. Als uitgangspunt is genomen een jaarlijkse daling van 5 %.

Naast de leeftijd van de leerlingaantallen is de gemiddeld gewogen leeftijd (GGL) van de formatie een factor. Deze is specifiek per school berekend, maar is uiteraard afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen op personeelsgebied. Als uitgangspunt is genomen in de berekeningen dat de GGL elk jaar met 0,5 jaar stijgt. Als vuistregel in bekostiging kan worden gesteld dat voor een leerling van de onderbouw € 1.000 meer aan inkomsten ontvangen wordt.

Bij de reguliere bekostiging voor Lumpsum en Personeel & Arbeid (P&A) is de bestaande regelgeving gehanteerd uit april 2014. Idem voor gelden Prestatiebox, waarvan € 6,40 per leerling naar de scholen vloeit. Voor nascholing en OBD ontvang de school € 15 per leerling.

Vanuit de PO-raad is gebaseerd op diverse onderwijsakkoorden in september 2014 een advies gegeven hoeveel aanvullende nieuwe bekostiging schoolbesturen zouden kunnen verwachten in 2015 t/m 2020. Deze aanname is met enige terughoudendheid verwerkt in de meerjarenbegroting voor een bedrag van € 126 per leerling.

Voor de materiële bekostiging is de bekostiging van ministerie van OC&W van 29 september 2014 leidend. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen en niet meer de gemeenten.

De **loonkostenbegroting** is opgesteld op medewerker niveau rekening, houdend met eventuele periodieken of toeslagen. Verder is de in het najaar van 2014 vastgestelde CAO-PO 2014-2015 de basis voor de berekeningen geweest. Met de bij opmaak van deze begroting bekende wijzigingen in premies is zoveel mogelijk rekening gehouden. Bijvoorbeeld dat de premie Participatiefonds stijgt van 4% naar 5%, en dat het Vervangingsfonds haar dienstverlening gaat moderniseren en vernieuwen, waardoor het rechtspositioneel verlof vanaf 2015 niet meer wordt vergoed, en dat als compensatie de premie daalt van 7,7% naar 6,5%.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Meerjaren exploitatiebegroting 2015-2018

Stichting kom Leren	Jaarrekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
teldatum 1 oktober	*1-10-2014*	*1-10-2015*	*1-10-2016*	*1-10-2017*	*1-10-2018*
directie	17,93	16,47	16,18	15,34	14,14
onderwijsgevend personeel	217,86	199,93	196,35	186,14	171,59
onderwijsondersteunend personeel	20,16	18,50	18,17	17,22	15,87
FTE totaal	**255,95**	**234,90**	**230,70**	**218,70**	**201,60**
totaal aantal leerlingen	4.016	3.848	3.540	3.367	3.186
3. Baten					
3.1 Rijksbijdragen	19.465.386	18.778.916	18.164.177	17.466.773	16.735.677
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	276.847	6.500	750	750	750
3.3 Coll-,cursus-,les-en examengeld.	-	-	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-	-
3.5 Overige baten	1.093.964	379.112	374.712	374.712	374.712
totaal baten	*20.836.197*	*19.164.528*	*18.539.639*	*17.842.235*	*17.111.139*
4. Lasten					
4.1 Personeelslasten	17.901.666	17.063.233	16.585.950	15.832.542	14.698.878
4.2 Afschrijvingen	270.180	261.947	276.829	301.452	323.975
4.3 Huisvestingslasten	1.347.097	1.069.499	980.088	974.909	969.475
4.4 Overige lasten	2.207.625	1.713.548	1.563.673	1.529.076	1.499.905
totaal lasten	*21.726.568*	*20.108.227*	*19.406.540*	*18.637.979*	*17.492.233*
Saldo baten en lasten	**890.371-**	**943.699-**	**866.901-**	**795.744-**	**381.094-**
Saldo financiële bedrijfsvoering	*514.980*	*188.500*	*188.500*	*188.500*	*188.500*
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-
Netto resultaat	**375.391-**	**755.199-**	**678.401-**	**607.244-**	**192.594-**

Toelichting op raming van baten en lasten:
Het bestuur verwacht ontwikkelingen met daarbij horende financiële gevolgen. Door de terugval in leerlingaantal zullen naast de personele baten ook de materiële inkomsten minder worden. Hierdoor wordt het noodzakelijk maatregelen te treffen als het sluiten van ABB Fons Olterdissen en BS Heilig Hart.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Meerjaren balansprognose 2015-2018:

	2014	2015	2016	2017	2018
1. Activa					
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	939.516	1.311.819	1.505.840	1.691.838	1.783.363
1.3 Financiële vaste activa	4.357.476	4.000.000	3.750.000	3.500.000	3.250.000
Vaste activa	*5.296.992*	*5.311.819*	*5.255.840*	*5.191.838*	*5.033.363*
1.4 Voorraden	-	-	-	-	-
1.5 Vorderingen	1.366.420	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
1.6 Effecten	244.758	200.000	200.000	150.000	150.000
1.7 Liquide middelen	2.874.816	2.038.104	1.203.896	593.799	434.413
Vlottende activa	*4.485.994*	*3.538.104*	*2.703.896*	*2.043.799*	*1.884.413*
Totale Activa	**9.782.986**	**8.849.923**	**7.959.736**	**7.235.637**	**6.917.776**
2. Passiva					
2.1 Eigen vermogen	6.534.819	5.779.620	5.101.219	4.493.975	4.301.381
waarvan publiek eigen vermogen	*6.326.559*	*5.779.620*	*5.101.219*	*4.493.975*	*4.301.381*
waarvan privaat eigen vermogen	*208.260*	-	-	-	-
2.2 Voorzieningen	1.062.163	1.070.303	858.517	741.662	616.395
2.3 Langlopende schulden	-	-	-	-	-
2.4 Kortlopende schulden	2.186.004	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Totale Passiva	**9.782.986**	**8.849.923**	**7.959.736**	**7.235.637**	**6.917.776**

Risicobeheersing

Binnen de Stichting wordt intern gewerkt met een risicobeheersingssysteem. De financiële en personele administratie zijn uitbesteed aan het administratiekantoor.

Mutaties in de administratie worden regulier verwerkt na codering en goedkeuring vanuit management. Bij het administratiekantoor vindt er een controle plaats op juistheid codering en autorisatie. Jaarlijks wordt de jaarrekening opgesteld met toetsing door de accountant en verantwoord aan het ministerie.

Meerjarenbegroting wordt ingezet als stuurinstrument voor de beheersing van activiteiten. Reserves en voorzieningen worden bewust gevormd en onderbouwd met meerjarenplannen. Afwijkingen worden geanalyseerd en bepaald of er aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven.

Naast de sturing op geld wordt er gerapporteerd over zaken als leeftijdsopbouw, ziekteverzuim en de begroting en uitputting van FTE' s. Risico's worden in acht genomen ten aanzien van

- ontwikkelingen van leerling aantallen zoals krimp, verdeling onderbouw / bovenbouw,
- ontwikkelingen omtrent passend onderwijs,
- ontwikkelingen / risico's doordecentralisatie en huisvesting
- onzekerheden in bekostiging.

De Raad van Toezicht (RvT) beoordeelt of de financiële realisatie binnen de kaders van het financiële meerjarenbeleidsplan past en of de uitvoering nog financiële ruimte biedt of niet. Gaat alles naar wens en is de inzet van middelen passend? Geldstromen worden gevolgd en in verband gebracht met toekomstige investeringen. Het College van Bestuur (CvB) legt onder meer verantwoording af aan het rijk, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaats gevonden.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Financiële positie 2014

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2014		31-12 2013	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	940	9,6%	1.067	10,1%
Financiële vaste activa	4.357	44,5%	3.811	36,2%
Vorderingen	1.366	14,0%	1.316	12,5%
Effecten	245	2,5%	363	3,5%
Liquide middelen	2.875	29,4%	3.958	37,6%
	9.783	100,0%	10.515	100,0%
Passiva				
Eigen vermogen	6.535	66,8%	6.910	65,7%
Voorzieningen	1.062	10,9%	1.037	9,9%
Kortlopende schulden	2.186	22,3%	2.568	24,4%
	9.783	100,0%	10.515	100,0%

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Resultaat

Het resultaat over 2014 bedraagt € -375 Tegenover € 98 over 2013.
De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2014 x € 1.000	Begroting 2014 x € 1.000	Realisatie 2013 x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	19.465	19.719	21.162
Overige overheidsbijdragen	277	-	71
Overige baten	1.094	331	747
Totaal baten	20.836	20.050	21.980
Lasten			
Personele lasten	17.902	17.258	18.304
Afschrijvingen	270	317	305
Overige lasten	3.555	2.886	3.398
Totaal lasten	21.727	20.462	22.006
Saldo baten en lasten	*-890*	*-412*	*-26*
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	515	215	125
Resultaat baten en lasten	**-375**	**-197**	**98**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	2014	2013
Liquiditeit *(vlottende activa/kortlopende schulden)*	2,05	2,20
Solvabiliteit 1 *(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)*	66,80	65,72
Solvabiliteit 2 *(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)*	77,66	75,58
Rentabiliteit *(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten * 100%)*	-1,80	0,45
Weerstandsvermogen *(eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / totale rijksbijdragen * 100%*	28,74%	27,61%
Personele lasten / totale lasten	82,40	83,17
Materiële lasten / totale lasten	17,60	16,83
Kapitalisatiefactor *(balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%*	46,56	47,39

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

ALGEMEEN

Vanwege de overstap naar Afas is het grootboekschema geheel ingericht conform EFJ verdichting. Dit heeft tot gevolg dat ten opzichte van de gewaarmerkte jaarrekening 2013 enkele verschuivingen hebben plaatsgevonden.

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is (voorzover niet anders vermeld) opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, met in het bijzonder RJ 660 (Onderwijsinstellingen). Eventuele stelselwijzigingen zijn verwerkt conform RJ 140.208.

Algemeen

Voorzover bij de afzonderlijke posten niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva voor de nominale waarde opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Geldeenheid en taal

De jaarrekening en het jaarverslag wordt in de Nederlandse taal opgesteld en gepubliceerd en in euro's uitgedrukt.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

ACTIVA

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen

Wanneer sprake is van economisch eigendom worden de gebouwen en terreinen geactiveerd. Deze gebouwen en terreinen worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijving en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur.

Inventaris, apparatuur en overige materiële vaste activa

De inventaris, apparatuur en overige materiële vaste activa zijn in de balans gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Deze vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. De activeringsgrens is gesteld op € 500.

Boekresultaten op materiële vaste activa worden in de baten en lasten verantwoord.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen aan de passiefzijde van de balans.

Financiële vaste activa

Obligaties

Obligaties (beursgenoteerd en niet- beursgenoteerd) die behoren tot een handelsportefeuille en waarvan het beleid is om deze niet aan te houden tot het einde van de looptijd worden gewaardeerd tegen reële waarde.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd op de balans tegen nominale waarde onder aftrek van een (eventueel) noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Deze voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Projecten

Gedurende een project worden baten en lasten in de balans op een projectrekening verwerkt. Na afronding van een project worden de baten en lasten in de exploitatie verantwoord en wordt het projectresultaat zichtbaar. Wanneer voorzien kan worden dat er verlies wordt geleden op een bepaald project, wordt bij de waardering in de balans gedurende het project rekening gehouden met een voorziening voor het te verwachten verlies.

Effecten (kortlopend)

De effecten met een looptijd <1 jaar betreffen het binnen een jaar aflopend deel van de effecten waarvan het beleid is om deze niet aan te houden tot einde looptijd en derhalve gewaardeerd worden tegen reële waarde. Tenzij anders vermeld staan de effecten ter vrije beschikking van het bevoegd gezag.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Liquide middelen
De liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Tenzij anders vermeld staan de liquide middelen ter vrije beschikking van het bevoegd gezag.

PASSIVA

Eigen vermogen
Bestemmingsreserve (privaat en publiek) en bestemmingsfonds (privaat en publiek). Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan vanwege het bevoegd gezag een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsreserve. Als deze beperking is aangebracht vanwege derden wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximum een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostpriis.

Pensioenen
De instelling heeft de toegezegde pensioenenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou er sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling.

Voor toegezegd bijdrageregelingen betaald de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van de premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

STAAT BATEN EN LASTEN

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (subsidies en overige baten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

BATEN

Rijksbijdragen OCW
De in de baten en lasten opgenomen (normatieve) rijksbijdrage OCW sluit aan op de Rijksbijdragebrieven van OCW, hierbij zal rekening gehouden moeten worden met de segmentatievoorschriften ingeval sprake is van verschillende onderwijssectoren en wetten. Onder (normatieve) rijksbijdrage wordt verstaan: de vergoeding voor personele en materiële kosten, toegerekend naar het verslagjaar. De overige OCW-subsidies worden gespecificeerd per toekenning in de specificatie van de overlopende passiva met betrekking tot het Ministerie OCW (B9: model G).

LASTEN

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Inventaris en apparatuur	3 tot 20 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Personele lasten
Onder de personele lasten worden de lasten van de medewerkers in dienstverband vermeld.

Bepaling van het resultaat
Onder baten en lasten wordt verstaan het resultaat op de staat van baten en lasten van het bestuur van de stichting, na dotaties, afschrijvingen of onttrekkingen aan de voorzieningen. Bij de bepaling van het baten en lastenresultaat geldt het voorzichtigheidsprincipe: Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De financiële en buitengewone baten en lasten worden afzonderlijk verantwoord in de staat baten en lasten. Het resultaat wordt verwerkt in het eigen vermogen (onder de algemene reserve, waarna op grond van bestuursbesluiten eventueel een toedeling kan plaatsvinden aan bestemmingsreserves dan wel bestemmingsfondsen) in de balans op basis van (het voorstel voor) de bestemming van het resultaat.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Conform Model C RJ 660. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B2 Balans per 31 december 2014

Activa	2014		2013	
	€		€	
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	-		-	
Inventaris en apparatuur	939.516		1.066.826	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	-		-	
		939.516		**1.066.826**
Financiële vaste activa				
Effecten	4.357.476		3.811.133	
		4.357.476		**3.811.133**
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	-		-	
Ministerie van OCW	1.067.785		848.420	
Overige vorderingen en overlopende activa	298.635		467.721	
		1.366.420		**1.316.141**
Effecten	244.758		363.151	
		244.758		**363.151**
Liquide middelen				
Kas	6.317		5.259	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	751.722		1.269.845	
Deposito's	2.003.838		2.627.888	
Overige liquide middelen	112.940		55.108	
		2.874.817		**3.958.100**
TOTAAL ACTIVA		**9.782.986**		**10.515.351**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Passiva	2014		2013	
	€		€	
Eigen vermogen				
Stichtingskapitaal	227		227	
Algemene reserve	1.401.982		1.479.325	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	5.132.610		5.430.658	
		6.534.819		**6.910.210**
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	742.661		722.517	
Overige voorzieningen	319.502		314.963	
		1.062.163		**1.037.480**
Kortlopende schulden				
Crediteuren	358.280		396.897	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	650.608		686.938	
Schulden terzake van pensioenen	220.576		261.698	
Overige kortlopende schulden	746.965		899.060	
Overige overlopende passiva	209.575		323.068	
		2.186.004		**2.567.661**
TOTAAL PASSIVA		**9.782.986**		**10.515.351**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B3 Staat van Baten en Lasten 2014

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	19.465.386	19.718.550	21.161.723
Overige overheidsbijdragen	276.847	-	70.819
Overige baten	1.093.964	331.160	747.328
Totaal baten	20.836.197	20.049.710	21.979.870
Lasten			
Personele lasten	17.901.666	17.258.115	18.303.756
Afschrijvingen	270.180	317.214	304.769
Huisvestingslasten	1.347.097	1.205.472	1.558.217
Overige lasten	1.458.258	938.794	1.176.118
Leermiddelen	749.367	741.969	663.480
Totaal lasten	21.726.568	20.461.564	22.006.340
Saldo baten en lasten	*-890.371*	*-411.854*	*-26.470*
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	175.277	230.600	208.799
Financiële lasten	-339.703	16.000	84.074
Totaal financiële baten en lasten	514.980	214.600	124.725
Resultaat baten en lasten	**-375.391**	**-197.254**	**98.255**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B4 Kasstroom 2014

	2014		2013	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-890.371		-26.470
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	270.180		304.769	
Mutaties voorzieningen	24.683		-118.937	
		294.863		185.832
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-50.279		329.036	
- Effecten	118.393		-39.646	
- Kortlopende schulden	-381.657		-171.503	
		-313.543		117.887
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		**-909.051**		**277.249**
Ontvangen interest	175.277		208.799	
Betaalde interest	339.703		-84.074	
		514.980		124.725
Kasstroom uit operationele activiteiten		**-394.071**		**401.974**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiele vaste activa	-190.982		-364.719	
Desinvesteringen in materiele vaste activa	48.112		-	
Investeringen financiele vaste activa	-1.515.248		-577.771	
Desinvesteringen financiele vaste activa	968.906		643.012	
		-689.213		-299.478
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-689.213		-299.478
Mutatie liquide middelen		**-1.083.283**		**102.496**
Beginstand liquide middelen	3.958.100		3.855.604	
Mutatie liquide middelen	-1.083.283		102.496	
Eindstand liquide middelen		**2.874.817**		**3.958.100**

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Activa

Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

	31-12 2014	31-12 2013
	€	€
Inventaris en apparatuur	939.516	1.066.826
Leermiddelen	-	-
Vervoermiddelen	-	-
	939.516	1.066.826

	Bedrijfsgebouwen- en terreinen	Inventaris en apparatuur	Test-o-theek	Leermiddelen	Vervoermiddelen	Totaal
Boekwaarde 31-12-2013	€	€	€	€	€	€
Aanschafwaarde	-	2.550.979	0	-	7.150	2.558.129
Cumulatieve afschrijvingen	-	-1.484.153	-	-	-7.150	-1.491.303
	-	1.066.826	-	-	-	1.066.826
Mutaties						
Investeringen	-	190.982	-	-	-	190.982
Afschrijvingen	-	-270.180	-	-	-	-270.180
Desinvesteringen	-	-124.738	-	-	-	-124.738
Afschrijvingen desinvesteringen	-	76.626	-	-	-	76.626
	-	-127.310	-	-	-	-127.310
Boekwaarde 31-12-2014						
Aanschafwaarde	-	2.617.223	-	-	7.150	2.624.373
Cumulatieve afschrijvingen	-	-1.677.707	-	-	-7.150	-1.684.857
	-	939.516	-	-	-	939.516

Afschrijvingspercentages

Inventaris en apparatuur	3 tot 20 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar

1.3 Financiële vaste activa

	31-12 2014	31-12 2013
	€	€
Effecten	4.357.476	3.811.133

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2014	Mutaties 2014 +	Mutaties 2014 -	Boekwaarde 31-12-2014
Obligaties	3.811.133	1.515.248	-968.906	4.357.476
	3.811.133	1.515.248	-968.906	4.357.476

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Vlottende activa

	31-12 2014	31-12 2013
	€	€
1.5 Vorderingen		
Debiteuren	-	-
Ministerie van OCW	1.067.785	848.420
Overige vorderingen		
Overige subsidies gemeente inzake huisvesting	2.609	96.332
Overige subsidies gemeente inzake schades	18.821	-
Overige subsidies gemeente	-	-
Overige projecten	-	4.152
Gemeente overige	30.907	1.657
Netto salaris	-	-
Levensloop	-	-
Vordering WSNS	-	-
Totaal overige vorderingen	52.337	102.141
Overige overlopende activa		
Loonkosten VF	152.776	162.808
Vooruitbetaalde kosten	52.337	59.524
Debiteuren transitoria	41.185	143.248
Totaal overlopende activa	246.298	365.580
Totaal vorderingen	1.366.420	1.316.141

1.6 Effecten (kortlopend)

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2014	Mutaties 2014 +	Mutaties 2014 -	Boekwaarde 31-12-2014
Obligaties	271.147	163.345	-271.147	163.345
Opgelopen rente	92.004	81.413	-92.004	81.413
	363.151	244.758	-363.151	244.758

	31-12 2014	31-12 2013
	€	€
1.7 Liquide middelen		
Kas	6.317	5.259
Tegoeden op bank- en girorekeninge	751.722	1.269.845
Deposito's	2.003.838	2.627.888
Overige liquide middelen	112.940	55.108
	2.874.817	3.958.100

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Passiva

2.1 Eigen vermogen

	31-12 2014 €	31-12 2013 €
Stichtingskapitaal	227	227
Algemene reserve	1.401.982	1.479.325
Bestemmingsreserves	5.132.610	5.430.658
	6.534.819	6.910.210

	Saldo 31-12-2013	Bestemmings-resultaat	Saldo 31-12-2014
Stichtingskapitaal	227	0	227
Algemene reserve	1.479.325	-77.343	1.401.982
Bestemmingsreserves publiek			
Reserve P&A - beleid	2.805.375	-259.319	2.546.056
Bestemmingsreserve meubilair	777.174	-	777.174
Bestemmingsreserve ICT	823.626	-	823.626
Bestemmingsreserve OLP	428.104	-	428.104
Bestemmingsreserve BSO	20.393	-18.510	1.883
Bestemmingsreserve TSO	143.613	-46.508	97.105
Reserve risicofonds	250.403	-	250.403
	5.248.688	-324.337	4.924.351
Bestemmingsreserves privaat			
Niet-subsidiabel	181.970	26.289	208.259
Totaal bestemmingsreserves	5.430.658	-298.048	5.132.610
Totaal Eigen vermogen	6.910.210	-375.391	6.534.819

De bestemmingsreserves ICT, OLP en meubilair zijn bedoeld als resultaatbestemming tussen de desbetreffende materiële vergoedingen en materiële lasten.

De bestemmingsreserves BSO en TSO zijn bedoeld om toekomstige desbetreffende kosten te kunnen opvangen.

De bestemmingsreserve P&A - beleid is bedoeld als resultaatbestemming tussen de vergoeding Personeel & Arbeid (P&A) en de desbetreffende personele lasten.

De bestemmingsreserves niet-subsidiabel is gevormd met als doel de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

2.2 Voorzieningen

	31-12 2014 €	31-12 2013 €
Onderhoudsvoorziening	742.661	722.517
Overige voorzieningen	319.502	314.963
	1.062.163	1.037.480

	Saldo 31-12-2013	Dotatie 2014	Onttrekking 2014	Vrijval 2014	Saldo 31-12-2014
Onderhoudsvoorziening	722.517	135.461	-115.317	-	742.661
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	314.963	40.936	-36.397	-	319.502
Totaal voorzieningen	1.037.480	176.397	-151.714	-	1.062.163

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening voor Jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende tien jaren. Gebaseerd op:
- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarig 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%

- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet
- Berekening tegen contante waarde
- Rekeninghoudend met een blijfkans.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar	Totaal
Onderverdeling voorzieningen			
Onderhoudsvoorziening	158.915	583.746	742.661
Personele voorzieningen			
Voorziening jubilea	49.463	270.039	319.502
Totaal voorzieningen	208.378	853.785	1.062.163

	31-12 2014	31-12 2013
	€	€
2.4 Kortlopende schulden		
Crediteuren	358.280	396.897
Belastingen en premies sociale verzekeringen	650.608	686.938
Schulden terzake van pensioenen	220.576	261.698
Overige kortlopende schulden	746.965	899.060
Overlopende passiva	209.575	323.068
	2.186.004	2.567.661
Specificatie overige kortlopende schulden		
Overige subsidies gemeente inzake huisvesting	-	6.564
Overige subsidies gemeente	17.368	54.000
Overige projecten	12.171	101.959
Gemeente overige	-	85.933
Gemeente schades	-	7.716
Vakantiegeld reservering	569.465	616.717
Netto salaris	22.998	26.171
Te verrekenen overdracht Mosalira	124.963	-
	746.965	899.060
Specificatie overlopende passiva		
Overige subsidies OCW	-	62.704
Ministerie van OCW / Jonge leerkrachten 2013/2014	-	-
Crediteuren transitoria	209.575	260.364
	209.575	323.068

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Model G doelsubsidies OC&W

Bestuur: 42669 **Brinnr:** cum

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** *(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)*

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de beschikking geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	DL/B/110284	6-5-2009		€ 68.750	€ 68.750		X
			totaal	€ 68.750	€ 68.750		

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** *(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)*

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
			totaal	€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum		Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2014	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2014	Saldo nog te besteden
			totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Hieronder vallen de dienstverleningscontracten en leasecontracten, met een totale waarde per jaar van ongeveer € 254.186

- De dienstverleningscontracten betreffen beveiliging/alarm (€ 8.046) tot 31-12-2015.

- Leasecontracten zijn afgesloten voor de printers tot 01-01-2019 voor een bedrag van € 63.400

- Huurcontract is afgesloten voor het bovenschoolsmanagement tot 30-09-2018 voor een bedrag van € 40.540

- Eneco energieiekosten tot 2019 voor een bedrag van € 75.100

- Unilogic betreffen licenties tot 2017 voor een bedrag van € 58.100

Er is geen voorziening gevormd voor de gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof. Aangezien er voor het opstellen van deze jaarrekening nog te weinig concrete afspraken zijn gemaakt over het sparen van de uren van schooljaar 2014/2015, is deze verplichting niet redelijkerwijs in te schatten.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B7 Overzicht verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2014

Baten

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Ministerie van OCW	14.606.087	15.118.806	15.779.605
Rijksbijdragen MI	2.722.890	2.773.698	2.797.970
Rijksbijdragen P&A-beleid	1.788.244	1.703.153	1.790.376
Inhouding OCW voorgaande jaren	-3.336	-	-2.720
Overige subsidies Ministerie van OCW	202.586	122.893	796.492
Rijksbijdragen SWV	148.915	-	-
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	19.465.386	19.718.550	21.161.723
3.2 Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen	213.645	-	15.132
Inkomsten gemeentelijke projecten	14.659	-	-
Gemeentelijke vergoeding schoolbegeleiding	48.543	-	55.687
Inkomsten SWV	-	-	-
Totaal overige overheidsbijdragen	276.847	-	70.819
3.5 Overige baten			
Verhuur onroerende zaken	148.112	106.550	88.129
Detachering personeel	97.022	15.660	25.260
Baten niet- subsidiabel	174.019	96.200	165.387
Overige vergoedingen personeel	314.634	56.800	133.533
Inkomsten overige projecten	326.845	48.250	247.991
Overige	33.332	7.700	87.028
Totaal overige baten	1.093.964	331.160	747.328

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

Lasten

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
4.1 Personele lasten			
Brutolonen en salaris	12.441.464	17.187.782	12.817.759
Sociale lasten	3.022.634	-	2.852.871
Pensioenlasten	1.880.881	-	2.049.837
Lonen & Salarissen	17.344.979	17.187.782	17.720.467
Vrijval spaarverlof	-5.790	-	-20.930
Dotatie jubilea	40.936	24.947	20.889
Cursuskosten	217.123	250.301	225.737
Reis- en verblijfskosten	74.082	20.085	27.858
Vergoeding Raad van Toezicht	38.034	11.000	28.234
Inhuur externen/inhuur uitzendkrachten	111.101	90.000	98.308
Overige	1.325.084	739.000	1.471.044
	19.145.549	18.323.115	19.571.607
Uitkeringen (-/-)	-1.243.883	-1.065.000	-1.267.851
Totaal personele lasten	17.901.666	17.258.115	18.303.756
Specificatie Lonen en salarissen			
Salarissen vervangingsfonds	1.099.111	1.065.000	1.125.558
Salariskosten CvB en Bestuursbureau	801.053	-	-
Salariskosten onderwijs personeel	12.566.033	14.186.975	11.288.977
Salariskosten directie	1.593.202	764.364	3.744.225
Salariskosten onderwijs ondersteunend personeel	375.163	406.497	610.937
Salariskosten ouderschapsverlof	85.071	41.408	60.330
Salariskosten overige vervangingen	98.062	-	147.741
Kosten BAPO	667.174	615.663	612.954
Overige lonen en salarissen	60.110	107.875	129.745
	17.344.979	17.187.782	17.720.467
Aantal fte's			
DIR	17,933		18,260
OP	217,864		229,047
OOP	11,044		11,640
Bovenschools	8,081		7,607
Schoonmaak	1,032		5,613
	255,953		272,167
4.2 Afschrijvingslasten			
Inventaris en apparatuur	270.180	317.214	304.531
Vervoermiddelen	-	-	238
OLP	-	-	-
Totaal afschrijvingen	270.180	317.214	304.769

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	69.631	43.200	100.752
Klein onderhoud en exploitatie	361.314	404.368	443.284
Energie en water	295.216	260.143	467.193
Schoonmaakkosten	441.092	363.154	419.314
Heffingen	36.010	31.800	31.263
Dotatie onderhoudsvoorziening	135.461	89.550	82.301
Tuinonderhoud	8.373	13.257	14.110
Totaal huisvestingslasten	1.347.097	1.205.472	1.558.217

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	355.905	352.095	234.046
Accountantskosten	16.693	20.000	37.752
Deskundigheidsadvies	45.525	17.000	17.177
Telefoon- en portokosten e.d.	29.193	30.797	36.887
Reprokosten	159.627	179.544	208.965
Bestedingen niet- subsidiabel	147.730	96.200	144.488
Contributies	34.105	26.305	25.973
Medezeggenschapsraad	18.946	27.243	15.546
Verzekeringen	13.472	11.400	11.235
Uitgaven projecten OC&W	126.308	-	154.320
Uitgaven overige projecten	93.045	7.000	28.837
Uitgaven gemeentelijke projecten	124.348	-	-
Lasten BSO	20.864	-	9.995
Lasten TSO	70.006	-	17.479
Overige instellingslasten	202.491	171.210	233.418
Totaal overige instellingslasten	1.458.258	938.794	1.176.118

Uitsplitsing accountantshonorarla

Controle van de jaarrekening	16.693		37.752
Andere controlewerkzaamheden	-		-
Andere niet- controle diensten	-		-
	16.693		37.752

4.4 Leermiddelen

OLP	443.433	491.233	393.039
ICT	305.934	250.736	270.441
Totaal leermiddelen	749.367	741.969	663.480

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€	€
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	30.523	34.200	30.650
Opbrengsten beleggingen	144.754	196.400	178.149
Totaal financële baten	175.277	230.600	208.799
Financiële lasten			
Rentelasten	655	-	-
Kosten beleggingen	-340.358	16.000	84.074
Totaal financële lasten	-339.703	16.000	84.074
Totaal financiele baten en lasten	514.980	214.600	124.725

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

4.1 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Bestuur: 42669

Vermelding alle bestuurders met dienstbetreking

Functie	Voorzittersclausule van toepassing (J/N)	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband
Vrz college bestuur	J	Beaumont de R	1-1-2014		1	€ 107.753	€ -	€ 14.558	€ -
Lid college bestuur	N	Linckens J	1-1-2014		1	€ 92.140	€ -	€ 15.070	€ -

Vermelding alle interim-bestuurders

Functie	Voorzittersclausule van toepassing (J/N)	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband

Vermelding alle toezichthouders

Functie	Voorzittersclausule van toepassing (J/N)	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband
Voorzitter RVT	J	E. van Helsland				€ 7.800			
Vice-Voorzitten RVT	N	P.Vossen				€ 4.800			
Lid RVT	N	M. Hukkelhoven				€ 4.800			
Lid RVT	N	H. Mulder				€ 5.200			
Lid RVT	N	E. Debie				€ 4.800			
Lid RVT	N	M. Gans				€ 3.967			
Lid RVT	N	P. Breuls				€ 4.934			

4.2 Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de toepasselijke norm te boven gaat.

Functie	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

GOVERS
ONDERWIJS ACCOUNTANTS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van
Stichting kom Leren
Oranjeplein 201
6224 KV Maastricht

Verklaring betreffende de jaarrekening
Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting kom Leren te Maastricht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag
Het bevoegd gezag van de school is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bevoegd gezag is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bevoegd gezag is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 171, lid 4 van de Wet op het primair onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het bevoegd gezag van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting kom Leren per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen
Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW.

Eindhoven, 22 mei 2015
Govers Onderwijs Accountants

Drs. A.A.J. Vogels RA

C2 (Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2014 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het resultaat ad. € 375.391 over 2014 in mindering gebracht op de reserves, waarvan € 303.026 ten laste van de algemene reserve, € 98.655 ten laste van de publieke bestemmingsreserves en € 26.290 tengunste van de bestemmingsreserve niet- subsidiabel. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Algemene reserve	-77.343
Reserve P&A - beleid	-259.319
Bestemmingsreserve BSO	-18.510
Bestemmingsreserve TSO	-46.508
Bestemmingsreserve (niet- subsidiabel)	26.289
	-375.391

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

C3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2014

*	Bestuursnummer	42669
*	Naam en adres van de instelling	Stichting kom Leren Oranjeplein 201 6224 KV Maastricht
*	Telefoonnummer	043-4100300
*	E-mailadres	info@kom-leren.nl
*	Internetsite	www.kom-leren.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	Stichting Vizyr, dhr E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	045-8504760
*	Faxnummer contactpersoon	045-8504799
*	E-mailadres contactpersoon	ecools@vizyr.nl

* Brin-nummer + NAW gegevens school

00DN	OBS de Bundeling	Lindenlaan 75	6241 BB	Bunde	
03JX	r.k. basisschool St. Joseph	Burg. Beckersweg 45	6251 NX	Mheer	
04BW	r.k. basisschool H. Hart	Klompenstraat 2	6251 NE	Eckelrade	
04ZV	r.k. basisschool De Keerkring	Groenstraat 17	6267 EM	Cadier en Keer	*per 1-8-2014 nevenvestiging van 15DI*
05BB	r.k. basisschool St. Martinus	Gronsvelder Kerkplein 8	6247 CM	Gronsveld	
05CY	r.k. basisschool St. Brigida	Schoolstraat 14	6255 AK	Noorbeek	
05EZ	r.k. basisschool Op de Tien Bunder	Gebr. Duschstraat 1	6321 CJ	Wijlre	
05YT	OBS Berg	Langen Akker 122	6325 CN	Berg & Terblijt	
06FL	ABB Fons Olterdissen	Aureliushof 140	6215 SW	Maastricht	
06GR	r.k. basisschool De Cramignon	Kramsvogel 42	6245 RE	Eijsden	
06WW	ABB Nutsschool	Regentesselaan 2	6224 JR	Maastricht	
08KN	r.k. basisschool St. Jozef	Sint Jozefstraat 38	6245 LN	Eijsden	
08UC	OBS Elckerlyc	Goudenweg 200	6216 TT	Maastricht	
08UX	r.k. basisschool Maurice Rose	Pres. Kennedystraat 2	6269 CC	Margraten	
09SF	OBS de Kring	Stellendaal 15	6228 GC	Maastricht	
10LX	OBS de Regenboog	Bergmansweg 100	6226 AR	Maastricht	
11BI	OBS het Palet	Arrestruwe 50	6218 BJ	Maastricht	*per 1-8-2014 gefuseerd met Mosolira*
15DI	r.k. basisschool St. Gertrudis	Schoolstraat 28	6265 AS	St. Geertruid	
21NU	OBS de Spiegel	Sorbonnelaan 190	6229 HD	Maastricht	
22KO	OBS de Perroen	Rijksweg 70	6228 XZ	Maastricht	
23BU	OBS Binnenstad	Begijnenstraat 11	6211 JR	Maastricht	
24EE	ABB de Poort	Kardinaal van Rossumplein 99	6221 SZ	Maastricht	
24NK	OBS Broekhem	Keelstraat 3	6301 XT	Valkenburg	
24NV	ABB de Tangram	Kramsvogel 42B	6245 RE	Eijsden	

Ter identificatie
Govers Onderwijs Accountants
Eindhoven

stichting KOM LEREN
Oranjeplein 201 ◦ 6224 KV Maastricht
Tel: 043-4100300 ◦ www.kom-leren.nl

Maastricht: 22 oktober 2015
Betreft: begroting 2016
Kenmerk:

Aan
De portefeuillehouders van de
Gemeenten Maastricht, Meerssen
en Valkenburg aan de Geul

Geachte dames, heren,

Bijgaand zenden wij u de begroting 2016 van de Stichting kom Leren.
Doel hiervan is uw raad te informeren over de financiële staat van het openbaar onderwijs in uw gemeente, en haar te vragen of zij gebruik wenst te maken van haar overlegrecht.

Wij verzoeken u ons uiterlijk ultimo november aanstaande mee te delen of gebruik wordt gemaakt van het overlegrecht. Wij zullen in het bevestigende geval daarna graag een afspraak voor overleg maken.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

J.D. Linckens
Lid College van Bestuur

B.

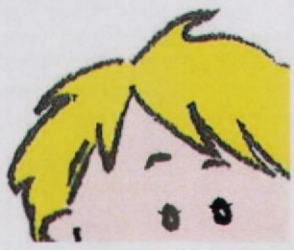

Begroting 2016

Oktober 2015

Voorwoord bij de Begroting 2016

Onze maatschappelijke opdracht is zorg te dragen voor maximale onderwijskwaliteit. Om dat te bereiken moet het bestuur alle middelen die daarvoor ter beschikking staan, op een doelmatige manier inzetten. Het bestuur dient er daarom zorg voor te dragen dat de relatie tussen doelen en de inzet van middelen in de begrotingen tot uitdrukking komt.

Stichting kom Leren verzorgt op 21 scholen eigentijds onderwijs, waarbij talentontwikkeling en plezier in leren voorop staat.
Als basis voor de vormgeving van ons onderwijs hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij beschouwen talentontwikkeling als onze opdracht;
- Wij zien onderwijs als mensenwerk;
- Wij beschouwen ouders als onze partners;
- Wij koesteren onze verschillen en zijn samen sterk;
- Wij zijn een professionele organisatie;
- Wij zijn een maatschappelijke onderneming.

In alle scholen staan de genoemde uitgangspunten de komende jaren centraal, waarbij er ruimte moet zijn om vanuit eigen pedagogische uitgangspunten een eigen invulling te geven aan de visie van de school.
In alle scholen staat de kwaliteit van het onderwijs op één. Elke leerling heeft binnen Stichting kom Leren het recht op goed en kwalitatief onderwijs in een inspirerende en uitdagende omgeving.
Om de uitgangspunten inhoud te geven en te verankeren in de organisatie is een strategisch beleidsplan geschreven. Dit plan is in de organisatie vastgesteld en geldt als leidraad voor al ons handelen voor nu en in de toekomst. Binnen de begroting is daarom ook rekening gehouden met investeringen die de realisatie van de doelen mede mogelijk moeten maken

We kunnen en mogen niet ontkennen dat naast de bovenstaande geformuleerde uitdaging er ook een financiële uitdaging in het verschiet ligt. Het ombuigen van de tekorten die zichtbaar werden gemaakt in een meerjarenperspectief noodzaken tot ingrijpen. Niet alleen ingrijpen in het uitgavenpatroon, maar veel meer nog in het tot stand brengen van een duidelijke financiële beleidsstructuur met daaraan gekoppeld een heldere control-cyclus, waarbinnen ieders verantwoordelijkheden in beeld zijn gebracht. De nabije toekomst zal zich dan ook kenmerken door het toewerken naar een solide en financieel gezonde organisatie

Indicator: In de begroting 2016 gaan we voor het doorzetten van de bezuinigingsoperatie, die is gestart in 2015 (zie bijlage 1), en het structureel terugdringen van de personele last. Indien het natuurlijk verloop onvoldoende is om dit doel te bereiken zijn gedwongen ontslagen onvermijdelijk.

Indicator: Het niet overschrijden van beschikbare budgetten in elke geleding.
Door met elkaar in gesprek te gaan over de inkomsten en uitgaven op school en bovenschools niveau werken we aan inzicht en kostenbewustzijn.

Indicator: Schoolbegrotingen en bestuursbegroting worden niet overschreden.
De procesgang om te komen tot deze begroting is van dien aard geweest dat er sprake is van realistisch begroten in het besef dat de terugdringing van lasten een opdracht aan ons allen is.

De hierbij aangeboden begroting is weliswaar al financieel gedetailleerder gemonitord maar nog gebaseerd op de systematiek van voorgaand jaar. Nog dit kalenderjaar zal de eerste aanzet worden gegeven om op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten voor 2017 een andere begrotingsstructuur te ontwerpen. Deze zal voor mei 2016 met instemming van de GMR en goedkeuring van de RvT moeten worden vastgesteld.

Een hele uitdaging voor alle geledingen!

College van Bestuur Stichting kom Leren

Begroting 2016

Onderstaand het resumé, dus het totaal van de schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting.

Nr.		Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
	BATEN			
1	Rijksbijdrage OCW/LNV	€ 19.117.221	€ 18.299.176	€ 17.930.742
2	Overige subsidies OCW	€ 199.250	€ 113.399	€ 0
3	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	€ 148.915	€ 306.340	€ 430.000
	Subtotaal Rijksbijdragen	***€ 19.465.386***	***€ 18.718.916***	***€ 18.360.742***
4/5	***Subtotaal overige overheidsbijdragen- en subsidies***	***€ 276.847***	***€ 6.500***	***€ 39.518***
6	Verhuur	€ 148.112	€ 125.162	€ 106.255
7	Detachering personeel	€ 97.022	€ 80.000	€ 82.710
8	Ouderbijdragen	€ 174.019	€ 123.950	€ 164.250
9	Overige (overige baten)	€ 674.911	€ 80.000	€ 20.000
	Subtotaal overige baten	***€ 1.093.963***	***€ 409.112***	***€ 373.215***
	Totaal baten	***€ 20.836.196***	***€ 19.134.528***	***€ 18.773.475***
	LASTEN			
10	Lonen en salarissen	€ 17.376.186	€ 16.907.105	€ 14.948.211
11	Overige personele lasten (incl. VVF)	€ 1.762.739	€ 1.201.454	€ 1.528.094
	Subtotaal personeelslasten	***€ 17.895.042***	***€ 17.063.233***	***€ 16.462.484***
12	***Subtotaal afschrijvingen***	***€ 269.978***	***€ 261.947***	***€ 284.364***
13	Huur	€ 69.631	€ 61.128	€ 46.000
14	Onderhoud	€ 496.776	€ 267.200	€ 387.340
15	Energie en Water	€ 295.116	€ 315.668	€ 307.102
16	Schoonmaakkosten	€ 441.092	€ 443.953	€ 427.465
17	Overige huisvestingslasten (incl. heffingen)	€ 44.383	€ 56.806	€ 50.629
	Subtotaal huisvestingslasten	***€ 1.347.098***	***€ 1.144.755***	***€ 1.218.536***
18	Administratie- en beheerslasten	€ 703.309	€ 641.637	€ 638.950
19	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 749.367	€ 546.679	€ 549.767
20	Overige lasten	€ 754.949	€ 482.233	€ 345.206
	Subtotaal overige lasten	***€ 2.207.625***	***€ 1.670.548***	***€ 1.526.923***
	Totaal lasten	***€ 21.719.742***	***€ 20.140.483***	***€ 19.499.306***
21	***Subtotaal financiële baten en lasten***	€ 514.980	€ 188.500	€ 136.000
	TOTAAL RESULTAAT	***€ -/- 368.565***	***€ -/- 817.455***	***€ -/- 589.832***

Toelichting Baten

1. Rijksbijdragen OCW € 17.930.741:

Inkomsten zoals die zijn vastgesteld op basis van de leerlingenaantallen op teldatum 1-10-2014 en een prognose voor de aantallen per 1-10-2015. Hierbij is rekening gehouden met 57 AZC kinderen in de telling. Er zijn geen extra bedragen opgenomen voor eerste opvang vanwege de grote onzekerheid en omdat dit alleen het eerste jaar van verblijf geldt.

2. Overige subsidies OCW € 0:

Tot en met 2015 ontvingen we apart OC&W niet geoormerkte loonkostensubsidie voor OOP (conciërges). Deze subsidie is als aparte subsidie gestopt per 2016, en deels opgenomen in de totale rijksbijdrage. Er is daarom geen bedrag in 2016 meer begroot.

3. Ontvangen doorbetalingen € 430.000:

Inkomsten voor Passend Onderwijs. Gebaseerd op ontvangen document met toekenning. Voor de komende jaren is er nog onzekerheid over de baten.

4/5. Gemeentelijke bijdragen en subsidies € 39.518:

Bij gemeentelijk projecten werd vanwege de onzekerheden in 2015 op € 0 begroot. Bij het samenstellen van de begroting 2016 was wel al bekend dat enkele scholen met zekerheid bepaalde subsidies zullen ontvangen, bijvoorbeeld gemeentelijke subsidies aangaande verkeer.

6. Verhuur € 106.255:

Inkomsten uit hoofde van exploitatievergoedingen en huur van leegstand in scholen. Deels betreft dit de inning van huur namens gemeenten; het bedrag is verlaagd ten opzichte van 2015 omdat gemeenten op basis van jurisprudentie niet overal meer huur mogen innen.

7. Detachering € 82.710:

Het subtotaal detachering personeel is opgebouwd uit twee soorten inkomsten.

a. De gemeente heeft ten behoeve van de aansturing van de school OBS Mesch opnieuw een beroep gedaan op ons om een directeur te detacheren voor schooljaar 2015/2016. Dit betekent in voor 7 maanden 2016 dekking van een deel van de loonkosten van een directeur voor een totaal van € 24.500.
b. Daarnaast worden er vergoedingen voor Pabogelden taakgroep, leerlandschap en stagiaires verwacht voor een totaal bedrag van € 58.210.

8. Ouderbijdragen € 164.250:

Alle gelden die via overblijfregelingen, ouderkampen en dergelijke worden ontvangen zijn niet-subsidiabele inkomsten. Uitgaven worden geboekt op specifieke lastencodes 44421, 44422, 44423. Eventuele overschotten worden apart bij de reserves benoemd.

9. Overige baten € 20.000:

De realisatie van 2014 is hoog vanwege de inkomsten uit het zogenaamde het herfstakkoord. 2015 kan daarmee niet vergeleken kan worden: in de realisatie van 2015 zit het Sien project (15k), een deel heeft nog betrekking op projecten uit 2014 (25k), de afrekening van WSNS (52k) en de vergoedingen van Loyalis in verband met integratietrajecten van IPAP verzekerde mensen.
In 2016 zijn alleen de vergoedingen van naar schatting € 20.000 voortvloeiend uit de collectieve IPAP verzekering opgenomen. Dit is het eerste jaar dat we deze verzekering hebben, de daarmee gemoeide verzekeringskosten bedragen € 32.000. Afhankelijk van het percentage deelnemende werknemers wordt maximaal de helft € 16.000 via salarissen door de werknemers zelf betaald. Bij 80% deelnemers halen we het maximale voordeel, op dit moment is nog niet duidelijk of dat percentage wordt gerealiseerd.

Toelichting lasten:

10. Lonen en salarissen € 14.948.211:

- De kosten voor lonen en salarissen zijn aangereikt door Vizyr op basis van een loonkostenbegroting gebaseerd op de werkelijke salariskosten per 1 juli 2015. Als uitgangspunt is meegegeven dat in 2016, 2017 en 2018 respectievelijk 10, 15 en 20 fte op basis van de gemiddelde personele last in mindering moet worden gebracht. Dit is in alle looncomponenten verrekend.

- Rechtspositioneel verlof wordt opgevangen door eigen personeel via tijdelijke uitbreiding van uren. Er is rekening gehouden met een bedrag van € 123.000 opgenomen.

- In de salarislasten is € 75.000 extra opgenomen in verband met tijdelijke benoemingen in verband met mismatch en afbouw payrollers. Het bedrag is gebaseerd op de informatie aangereikt door P&O.

11. Overige personele lasten totaal € 1.528.094:

Met name in de overige personele lasten lopen we grote risico's. De risico's zitten met name in de volgende onderdelen:

- Personele risico's (is onderdeel van totaal) € 350.000:

De transitievergoeding is opgenomen onder personele risico's. Het is een nieuwe rekenmethode die in plaats is gekomen van de kantonrechtersformule bij gedwongen ontslag. Deze vergoeding dient aan een ieder die ontslagen wordt uitbetaald te worden. De formule is grofweg ½ maandsalaris per gewerkt jaar tot een maximum van € 75.000. De hoogte van de transitievergoeding voor de jaren 2017 en verder is gebaseerd op een aanname. Er is gekozen voor de formule: het aantal mensen dat afvloeit * € 75.000/2. In 2017 is het bedrag dan € 562.500 en in 2018 € 750.000. In 2016 is het bedrag gebaseerd op de aangereikte informatie van P&O. Er is in 2016 naast de € 300.000 voor transitievergoedingen € 50.000 extra opgenomen voor juridische kosten.

Let op! Indien er geen gedwongen ontslagen plaatsvinden heeft dit veel impact op de hoogte van de transitievergoeding en dus op het resultaat.

- Personele uitgaven (is onderdeel van totaal) € 139.000:

In 2016 en verdere jaren is € 139.000 opgenomen. Dit bedrag bestaat uit € 50.000 inhuur/boete VVF, € 40.000 duurzame inzetbaarheid, € 16.000 IPAP verzekering en € 33.000 voor ondersteuning van de pooltool. De bedragen zijn gebaseerd op de informatie aangereikt door P&O. Het risico zit vooral in de kosten voor inhuur. De mensen die een RDDF plaatsing hebben zijn geplaatst op scholen. We beschikken niet over een vervangerspool. Als er extra mensen nodig zijn om welke reden dan ook, dan zal dat bij de personele uitgaven tot uitdrukking komen.

- Ondernemingsplan: (is onderdeel van totaal) € 200.000

Dit onderdeel vormt geen risico maar halen we apart aan omdat in 2015 is besloten om hier een extra bezuiniging van € 123.500 te realiseren. Daardoor is het begrotingsbedrag toen verlaagd naar € 200.000. Deze bezuinigingsmaatregel hebben we in de jaren 2016 t/m 2019 aangehouden. In bijlage I een overzicht van de posten waaruit het strategisch beleid is opgebouwd.

12. Afschrijvingen € 284.363:

De basis voor de afschrijvingen wordt gevormd door de meerjarenbegrotingen voor onderwijsleerprogramma, inventaris en ICT, zoals die voor de scholen bestaan en jaarlijks worden geactualiseerd.

13. Huur € 46.000:

Inning van huur namens gemeenten; daling ten opzichte van dit jaar aangezien gemeenten op basis van jurisprudentie niet overal meer huur mogen innen.

14. Onderhoud € 387.340:

We maken onderscheid tussen klein onderhoud en een dotatie voorziening onderhoud die gebaseerd is op het MOP. Deze dotatie is in 2016 ten opzichte van 2015 verhoogd. Het onderhoud wordt in de praktijk volgens ervaringsgegevens 40% lager gerealiseerd dan de oorspronkelijke MOP. In 2019 en 2020 volgt een inhaaldotatie om (potentieel) tekort in de toekomst op te vangen.

15. Energie € 307.102:

Alle locaties zijn aangesloten bij energiecollectief "energie voor scholen". Bedragen zijn aangepast aan de sluiting van locaties. Energietarieven van het collectief dalen in 2016, echter de daling wordt tenietgedaan door verhoging van heffingen door de overheid.

16. Schoonmaak € 427.465:

Momenteel vindt Europese aanbesteding voor schoonmaak in alle locaties plaats. Taakstellend uitgangspunt is dat kosten maximaal de vergoeding voor schoonmaak mogen zijn, behalve waar aannemelijk is dat dat niet mogelijk is (bijvoorbeeld bij verhuur van leegstand).

17. Overige huisvestingslasten (inclusief heffingen) € 50.629:

In lijn met eerdere jaren, het betreft hier tuinonderhoud en de publiekrechtelijke heffingen.

18. Administratie- en beheerslasten € 638.950:

De grootste uitgavepost is het administratiekantoor Vizyr. In 2016 dient een kostenbesparing van 10% gerealiseerd te worden. Er zal een programma van eisen worden opgesteld, daarnaast wordt nagedacht worden hoe we controle kunnen uitvoeren.

19. Inventaris, apparatuur en leermiddelen € 549.767:

Begroting 2016 in verhouding met 2015 vastgesteld.

20. Overige lasten € 338.206

Overige lasten zijn kosten met betrekking tot tussenschoolse opvang, gemeentelijke projecten, materieel deel prestatiebox en dergelijke. In verhouding met 2015 zijn deze 1,5 ton lager begroot. Dit komt voornamelijk omdat de prestatieboxgelden door ons zelf geoormerkt zijn. Ze zijn opgeknipt in onderdelen en elders begroot. Een groot deel is voor de formatie ingezet.

Toelichting financiële baten/lasten:

21. Opgenomen zijn de voorzienbare baten €155.000 (rente van de spaarrekening en obligatieportefeuille) en lasten €19.000 (bankkosten en beheervergoeding). Er zijn minder financiële baten dan in het verleden. Na de vereiste herschikking van de obligatieportefeuille en lossing van obligaties op de afloopdatum is noodzakelijkerwijs belegd in obligaties die minder rente opleveren. Daarnaast daalt de rentevergoeding op spaarrekeningen nog steeds.

    Buiten beschouwing laten wij het ongerealiseerde (virtuele) koersresultaat, dat wij ieder jaar in onze jaarrekening moeten opnemen. Dit is onvoorspelbaar omdat het afhankelijk is van de ontwikkelingen op de effectenbeurzen. Zo is eind september 2015 het sentiment negatief en is er een negatief ongerealiseerd koersresultaat van ongeveer € 130.000. Echter zolang wij geen fondsen gedwongen moeten verkopen zal ons koersresultaat altijd uiteindelijk weer nihil zijn.

Meerjarenbegroting

Onderstaand een vooruitblik naar de jaren 2017, 2018 en 2019:

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
BATEN				
Rijksbijdrage OCW/LNV	17.930.742	17.485.419	16.732.820	16.062.171
Overige subsidies OCW	0	0	0	0
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	430.000	322.500	241.875	181.406
Subtotaal Rijksbijdragen	***18.360.742***	***17.807.919***	***16.974.695***	***16.243.578***
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	39.518	34.055	32.427	30.881
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0
Subtotaal overige overheidsbijdragen- en subsidies	***39.518***	***34.055***	***32.427***	***30.881***
Verhuur	106.255	106.350	106.018	105.702
Detachering personeel	82.710	55.300	52.535	49.908
Ouderbijdragen	164.250	153.838	143.796	135.106
Overige (overige baten)	20.000	20.000	20.000	20.000
Subtotaal overige baten	***373.215***	***335.487***	***322.348***	***310.715***
TOTAAL BATEN	**18.773.475**	**18.177.461**	**17.329.469**	**16.585.173**
LASTEN				
Lonen en salarissen	14.948.211	14.039.845	12.902.896	12.076.664
Overige personele lasten	1.528.094	1.712.898	1.875.729	1.186.545
Af: Uitkeringen	-13.821	-13.821	-13.821	-13.821
Subtotaal personeelslasten	***16.462.484***	***15.738.922***	***14.764.804***	***13.249.388***
Materiele vaste activa	284.364	307.207	329.880	352.853
Subtotaal afschrijvingen	***284.364***	***307.207***	***329.880***	***352.853***
Huur	46.000	46.000	46.000	46.000
Verzekeringen	0	0	0	0
Onderhoud	387.340	386.043	384.811	633.640
Energie en Water	307.102	304.674	289.893	287.702
Schoonmaakkosten	427.465	424.379	403.398	400.613
Heffingen	39.564	39.221	38.800	38.900
Overige huisvestingslasten	11.065	10.319	10.210	10.107
Subtotaal huisvestingslasten	***1.218.536***	***1.210.636***	***1.173.112***	***1.416.962***
Administratie- en beheerslasten	638.950	613.953	597.795	589.855
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	549.767	522.278	496.165	469.235
Overige lasten	345.206	330.486	316.502	303.216
Subtotaal overige lasten	***1.533.923***	***1.466.717***	***1.410.461***	***1.362.307***
TOTAAL LASTEN	**19.499.306**	**18.723.481**	**17.678.257**	**16.381.510**
FINANCIELE BATEN EN LASTEN				
Financiële baten	155.000	155.000	155.000	155.000
Financiële lasten	19.000	19.000	19.000	19.000
Subtotaal financiele baten en lasten	***136.000***	***136.000***	***136.000***	***136.000***
TOTAAL RESULTAAT	**-589.832**	**-410.021**	**-212.788**	**339.663**

BIJLAGE I

Hieronder een overzicht van posten waaruit het strategisch beleid is opgebouwd. (zie punt 11 overige personele lasten)

onderwerp	omschrijving	bedrag 2016
Human Dynamics	Implementatie HD. Kosten voor materialen en huisvesting.	€ 3.000
Scholing directeuren	Deskundigheidsbevordering d.m.v. gezamenlijke trainingen/studiedagen.	€ 15.000
Onderwijskundige ondersteuning scholen	Door inspectie of CvB worden scholen in een ondersteuningstraject geplaatst. Inzet van externen ter voorkoming van (zeer) zwakke scholen.	€ 25.000
Traject Cramignon	Externe expertise	€ 20.000
Strategisch beleidsplan	Speerpunt educatief partnerschap: scholing 2.500, literatuur 500	€ 3.000
Strategisch beleidsplan	Speerpunt passend onderwijs: scholing ib 20.000, scholing klassenbezoeken 5.000	€ 25.000
Strategisch beleidsplan	Speerpunt 21th century skills: voordoen-nadoen 13.500, literatuur 2.000, pilotplek 10.000, ict 35.000, bezoeken inspiratieplekken 2.500	€ 63.000
Strategisch beleidsplan	Speerpunt ikc	€ 6.000
Strategisch beleidsplan	Speerpunt professionalisering	€ -
Huisvesting	Manjefiek Akkoord, IKC, doordecentralisatie, overige ontwikkelingen: ondersteuning door externen. PO-tafel, transitieatlas.	€ 10.000
Fusietrajecten	Ontwikkelingen Kring/Perroen, Geertruid/Mheer/Noorbeek	€ 30.000
totaal		€ 200.000